

DE HEERE IS GEKOMEN MET ZIJN ENGELEN

ENKELE HOOFDSTUKKEN UIT HET BOEK HENOCH

OVER HET EINDGERICHT

**STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2001**

INHOUD

Voorwoord

De Bijbel, het grote geschenk

De apocriefe boeken

Pseudografische boeken

Rabbijnse boeken:

Targum

Misna

Talmoed

Waardering van de Joodse literatuur

Het boek Henoch

Henoch en Judas

Henoch en de eerste brief van Petrus

1 HENOCH

Boek twee. Het boek der gelijkenissen.

I.

Het komende oordeel der goddelozen.

Het huis der rechtvaardigen.

De vier engelen

De Heere der geesten en de vier stemmen die ik in die dagen hoorde.

De verborgenheden van het heelal.

De woonplaats van wijsheid en ongerechtigheid.

Meer verborgenheden in het heelal.

II.

Lot van de ongelovigen; een nieuwe hemel en nieuwe aarde.

Gebed der rechtvaardigen

De Zoon des Mensen; de Oude van Dagen; Zijn oordeel.

De wijsheid en macht der Uitverkorene.

Zijn oordeel en barmhartigheid.

Opstanding der doden.

De metalen bergen.

Het eindoordeel.

Het eind oordeel over de engelen.

III.

Het eeuwige licht van de rechtvaardigen en uitverkorenen.

Geraadpleegde literatuur.

VOORWOORD

De vondst van de "Dode Zeerollen" in 1947 heeft wetenschappers over heel de wereld handen vol werk bezorgd, kasten vol boeken en enthousiaste studenten op de universiteiten. Ondanks dat, heeft het lang geduurd voordat het grootste deel gepubliceerd werd in het Nederlands. Het werk van Dr. A. S. van der Woude en anderen verdient respect. Dr. van der Woude gaf de complete werken uit.

Maar het bedroevende ervan is, dat deze soort publicaties in de Gereformeerde Gezindte, die het bevindelijk leven voorstaat, bijna niet besproken wordt. Hoe komt dat toch? Onder voorgangers en leden is er praktisch geen belangstelling. Kleine Kerkgeschiedenis, bekeringsgeschiedenissen, prekenboeken van oude en nieuwe Godzalige schrijvers vinden best veel aftrek. Gelukkig wel. Maar de belangstelling voor de grondstukken van de waarheid, voor de exegese en Schriftverklaring is heel wat minder. Terwijl juist de Bijbel vanuit de Hebreeuwse tekst veel duidelijker toegelicht kan worden dan ooit tevoren. De kennis van Hebreeuws is in de 20^e eeuw enorm toegenomen.

De belangstelling voor de oude Joodse literatuur, die grondig herzien en aangevuld werd door de vondst van oude geschriften in de Hebreeuwse taal, is uitermate gering. Dit is een van de redenen om een paar hoofdstukken uit het boek van Henoch te publiceren. Deze brochure heeft langer dan vijftien jaar in de kast gelegen. Mijn doel is, belangstelling op te wekken voor de interessante lectuur van het oude volk van God uit het Jodendom.

Al de wijsheid komt uit het oosten, en vooral de Goddelijke wijsheid. Ik bedoel vanzelf dat ze daar begonnen is. De boodschap die door de oude wijzen gebracht werd, was dikwijls vol beeldspraak. Omdat wij die beelden niet herkennen trekt het ons niet aan. Of, omdat we het niet begrijpen, lachen velen erom. Er valt niet om te lachen. Ondanks alle fouten die erin voorkomen, hebben die mensen Gods Woord door willen geven. Het gaat nu niet over de Talmoed, maar over de Joodse geschriften die dateren van de tijd vóór onze jaartelling.

De leefwijze van Gods oude volk was zo geheel anders dan die van ons. En hun denkwijze was helemaal anders. Wij denken westers. Liever gezegd, ons denken is in veel opzichten gebaseerd op Griekse wetenschap. De Griekse scholastiek heeft zelfs in de Gereformeerde Dogmatiek en in de uitleg van Gods Woord haar verderfelijke sporen nagelaten. Dit wordt de laatste tientallen jaren herhaaldelijk benadrukt door prominente schrijvers. Helaas zien wij dat sommigen doordrijven naar een ander uiterste. Je zou het simplificatie kunnen noemen. Alsof het geloof eenvoudig bestaat in het geloven van hetgeen de Bijbel ons verteld. Of, dat de gehele ontwikkeling die de leer van de Kerk heeft doormaakt, niet deugd. Of, de mensen uit de volken, gaan half Joods leven. Maar dat vraagt God niet van ons en de Joden zitten daar niet om verlegen.

Wij moeten terug naar de denkwijze van Gods Woord. Naar de eenvoudige leefregel van Gods Woord en naar de opvattingen van Gods Woord. Om ons daarbij te helpen kunnen de boeken van het oude Jodendom bijzonder nuttig en leerzaam zijn.

Als wij de jongste ontwikkelingen in kerkelijk Nederland naspeuren en vergelijken met het eenvoudig, kinderlijk geloofsleven van Gods volk van vroeger en later tijden, moet grote schrik ons rond het hart slaan. De belangstelling voor de Bijbelse waarheden nemen schrikbarend af. En onder het zogenaamd *bevindelijk volksdeel* is bij sommigen de hoogmoed zo hoog geklommen, dat de waarschuwing van Salomo wel op zijn plaats is: *hoogmoed komt voor de val*. Voor de val? Ach, wij zijn gevallen, vervallen, in veel opzichten zelfs afgevallen, maar wij geloven het niet. Precies hetzelfde als in het oude Israël: *Des Heeren tempel, des Heeren tempel, des Heeren tempel zijn deze!* Wij hebben de waarheid.

"Zijn wij dan ook blind?" Vroegen de schriftgeleerden aan Jezus. "Wij hebben Mozes en de profeten."

Ja, die dit schrijft en die het leest, wij zijn blind. Hopelijk dat wij het niet allen zijn in alle opzichten. Maar wij zijn wel blind in veel meer dingen dan we beseffen.

Aan de andere kant neemt de wereldgelijkvormigheid en het materialisme zo'n hoge vlucht in onze kringen, dat het lijkt alsof de meesten denken: *wij zijn toch onbekeerd, een paar zonden meer of minder zal onze straf niet verzwaren; die is toch al zwaar genoeg*. Anderen zeggen en schrijven: *wij geloven, dus ons kan niets meer gebeuren*.

Niemand, niemand dan de levende God kan deze ontwikkeling stuiten, ons tot bezinning en diepe vernedering brengen. Er zijn genoeg middelen daartoe opgeslagen in Jozefs voorraadschuur, maar er is helaas weinig geestelijke behoefte. Het is vurig te hopen dat er weer opnieuw een geestelijke hongersnood komt. Een honger naar de levende God en naar Zijn Woord en waarheid. Opdat het ons, onze gezinnen en onze kerken mag gaan zoals de verloren zoon. De grote hongersnood dreef hem naar zijn vader. Hoever hij afgeweken was, tegen beter weten in, zijn vader stond van verre op de uitkijk, om hem in zijn armen te sluiten. O, onuitsprekelijke liefde van de vader tot zo'n zondig mens!

Wat deze vertaling betreft, heb ik de Engelse editie van Izaac (zie geraadpleegde literatuur) vergeleken met de Hollandse uitgave. De Hollandse uitgave was een vertaling en bewerking van een Engelse editie, klaargemaakt door dr. Knibb. De editie van Izaac is ongetwijfeld duidelijker. Daarom heb ik die aangehouden, incl. de kopjes boven de hoofdstukken. Wat tussen haakjes staat heb ik ter verduidelijking ingevoegd.

Nu, die God, Die Henoch diende, op Wie Noach vertrouwde, de Zaligmaker Die Petrus liefhad en Die Judas eerde, mocht Zich ook over ons ontfermen en ons uit een ondergaande kerk en wereld redden, om Zijn grote Naams wil.

De Bijbel, het grote geschenk

Onder de grote voorrechten die de VERBONDSGOD aan de Joden gaf, is dit één van de voornaamste: *dat hun de woorden Gods zijn toevertrouwd*, Romeinen 3:2. Dit grote voorrecht heeft zijn begin feitelijk genomen met de roeping van Abraham. God zonderde hem af van de andere volken. Hij openbaarde Zichzelf aan hem en gaf hem *Zijn woord* en belofte dat uit zijn zaad de Messias zou voortkomen. Vooral ná de wetgeving op Sinaï, werd Israël de bewaarder *van de woorden en geschriften des Heeren*. In het bijzonder van de boeken die door de Heilige Geest geïnspireerd werden. Deze Goddelijke geschriften werden door Ezra gebundeld en afgesloten, ca. 400 jaar vóór Christus' geboorte, in de vorm van het Oude Testament zoals wij dat nu kennen.

Behalve deze boeken bezaten de Joden ook nog heel wat andere geschriften, waarvan er enkele in de Bijbel genoemd worden:

Het boek van de oorlogen des HEEREN, Numeri 21:14.

Het boek des oprechten, Jozua 10:13, 2 Samuël 1:18.

De woorden der zieners, 2 Kon. 33:19.

De geschiedenissen van Samuël, de ziener, van Gad, de ziener en van Nathan de profet, 1 Kronieken 29:29. En meer andere boeken.

Deze boeken zijn deels gebruikt voor het samenstellen van de twee boeken der Kronieken. In de loop van de eeuwen zijn ze echter voor het grootste deel zoek geraakt. Vooral de wegvoering naar Assyrië en Babel, de verwoesting van Jeruzalem en de verbranding van de eerste tempel is een grote oorzaak dat veel geschriften verloren gingen.

De apocriefe boeken

Na de terugkeer van Ezra en Nehemia uit Babel, respectievelijk 457 en 437 vóór de Christelijke jaartelling begon de Joodse literatuur weer te herleven. De synagogen werden verzamelpaatsen van boeken. Dat wil zeggen van de Bijbelrollen in het Hebreeuws, later een gedeelte in het Aramees, en van allerlei andere soorten geschriften. Veel van deze boeken zijn bewaard gebleven, hetzij in de oorspronkelijke taal, hetzij in vertalingen. Sommigen ervan zijn teruggevonden bij de schat van de "Dode-Zee rollen". Zij werden samengesteld door de Joodse schrijvers die allerlei onderwerpen beschreven, zoals geschiedenis, exegese en commentaren, - uitlegging van de heilige Schrift - Joodse oudheden, gewoonten en gebruiken, gebeden en dankzeggingen tot God, profetieën en verwachting aangaande de Messias, astronomische gegevens, enzovoort.

Om een gedeelte van die boeken te behouden, zijn er enkele opgenomen in de Septuaginta. Dit is de oudste Griekse vertaling van het Oude Testament, die ruim twee eeuwen vóór Christus tot stand kwam. Ze werden door de oude Christelijke Kerk *apocriefe* boeken genoemd, wat zoveel betekent als *verborgen* boeken. Namelijk in die zin dat ze duistere dingen bevatten, die niet zo'n helderheid aan de dag leggen als de *canonieke* boeken. *De Nederlandse Geloofsbelijdenis*, artikel 6 zegt ervan: *dewelke de kerk wel lezen kan, en daaruit ook onderwijzingen nemen,*

voor zover zij overeenkomen met de canonieke boeken, maar zij hebben zulk een kracht en vermogen niet, dat men door enig getuigenis van dien, enig stuk des geloofs of der christelijke religie zou kunnen bevestigen.

De Statenvertalers hebben de apocriefe boeken opgenomen in de Statenbijbel, hoewel ze er een waarschuwing bijvoegen dat ze niet dezelfde autoriteit bezitten als de gewone Bijbelboeken. Een teken dat ze die hoogachten!

Qumran-bibliotheek

Tot de Joodse literatuur behoort ook de Qumran-bibliotheek, of de *Dode-Zee rollen*. Dit zijn een groot aantal handschriften, veelal in een zeer fragmentarische toestand. Het betreft waarschijnlijk een rest van de bibliotheek van de Essenen. Daaronder zijn ook *Pseudografische boeken*. Dat zijn geschriften die een schrijver uitgaf op een andermans naam, of op een valse naam. Dat gebeurt nog wel, ook met goede bedoeling. In Qumran werden ook totaal onbekende boeken gevonden, zoals *De rol des strijds*; *De Damaskus rol* en *De rol der lofprijzingen*. De laatstgenoemde vertoont de klachten, gebeden, dankzegging en geloof op de eeuwige levende God, te midden van veel strijd, afval en beproevingen. Dr. A. van Selms schrijft in zijn voorwoord van *De rol der lofprijzingen*, uitgave 1957:

"Wellicht dat de grootste verrassingen voor de hedendaagse lezer is het feit dat men hier een gedachten wereld vindt, welke verwant is aan wat men de klassieke gereformeerde geloofs structuur zou kunnen noemen: de overtuiging van de volstreekte verwerpelijkheid van de mens, van de onweerstandelijke genade Gods, van de voorbeschikking en uitverkiezing. Een geschrift dat in de lijn past, welke van Jesaja en Paulus over Augustinus naar Calvijn loopt, verdient een bredere belangstelling dan die der vakgeleerden alleen."

Rabbijnse boeken

Targumim

Tot de Joodse boeken die onder de oudtestamentische periode vallen, behoren ook de Targums. De Targums zijn eigenlijk vertalingen van de Hebreeuwse Bijbel in het Aramees, aangevuld met korte verklaringen. Rabbi Mozes Maimonides, 1135-1204, een knap Joods geleerde, zegt dat er reeds een mondelinge verklaring plaats vond vanaf de tijd van Ezra, volgens Nehemia 8:9. De Targums werd te boek gesteld vóór het begin van onze jaartelling. Dr. Gill zegt dat er sporen van te vinden zijn in het Nieuwe Testament. Ze zijn van hoge waarde. (Zie voor citaten van Maimonides e.a. Dr. J. Gill in zijn: *Gebruik der Joodse schrijvers*. Gedrukt in de voorrede van de Bijbelverklaring van het Nieuwe Testament door Patrick, Polus, Welsh, Gill en anderen.)

De Misna

De Misna is een mondelinge overlevering van in hoofdzaak leefregels. Ongetwijfeld hebben Gods kinderen voor Christus' komst deze inzettingen onderhouden. De Heere Jezus zinspeelt op die overleveringen in Mattheüs 15:1-11 en Markus 7:1-16. Jezus zuiverde de wet van Mozes van die menselijke tradities. We moeten dat niet zó opvatten alsof ál de voorvaderlijke inzettingen verkeerd waren. Verre daarvan. Het verkeerde was dat de meeste Joden hun rechtvaardigheid voor God zochten in het strikte onderhouden van Gods geboden en de toegevoegde menselijke inzettingen. Daardoor ontstond een wettische godsdienst. De voornaamste vertegenwoordigers

hiervan waren de Farizeeën. Overigens waren dezen een betrouwbare groep in de samenleving.

Paulus is vanzelf doorkneed geweest in al die Joodse gewoonten. Na de uitstorting van de Heilige Geest, en vooral na de eerste Christelijke synode in 48, stelden de apostelen zich tegen het dwangmatig opleggen van deze leefregels voor de Joden. Tegenover de heidenen stelden zij zich veel scherper op. Zij werden in feite verboden zich als Jood te gedragen, Handelingen 15:28, 29. Daarna werd het Jodendom helaas meer aan de blindheid overgegeven, zodat hun overleveringen vermengd werden met allerlei waardeloze tradities, ja zelfs met fabelachtige vertellingen, Titus 1:14.

De misna, de inzettingen van de ouden, werden ongewijzigd te boek gesteld in de tweede eeuw ná Christus.

De Talmoeds

Dr. J. Gill breekt in de reeds genoemde voorrede een lans voor het bestuderen van de oude Joodse geschriften, om daardoor de Bijbel des te beter te begrijpen. O. a. citeert hij de beroemde Mr. Hugh Broughton, een grote kenner van oosterse talen. *"Daar is geen ander middel om de Christenen ervaren te maken in de bijbel, dan het evangelie te vergelijken met de talmudische geschriften, waar mede de stijl van het nieuwe testament de grootste overeenkomst heeft."*

Gill spreekt er zijn afkeuring over uit dat Godzalige schrijvers soms valse verklaringen en ongerijmde tekstuitleg geven, wat zij nooit gedaan hadden als ze zich wat meer verdiept hadden in de oude Joodse literatuur.

Waardering van de Joodse literatuur

Om de Joodse geschriften in hun juiste waarde te schatten, moeten wij ze gelezen hebben. En liefst in de oorspronkelijke taal. Ik bedoel dus hun boeken die vóór Christus dateren. Omdat ze in hun oorspronkelijke taal voor bijna niemand toegankelijk zijn - en er soms niet meer dan gedeelten en fragmenten van overgebleven zijn - moeten wij ons met vertalingen behelpen. Die vertalingen zijn soms weinig vloeiend. Oude Hebreeuwse stijl in moderne Hollandse woorden stoten sommige lezers af.

Bovendien moeten we in gedachten houden dat de Joden liefhebbers zijn van zinnebeelden en gelijkenissen, waarvan de Bijbel vol staat. Neem bijvoorbeeld Richteren 9. Jotham gebruikt een prachtige fabel om de burgers van Sichem te overtuigen van hun grote ondankbaarheid en probeert ze zo te beschamen. De bomen hebben een belangrijke raadszitting om een opperboom te kiezen. Ze sturen een delegatie naar de olijfboom, de vijgenboom en de druivenstruik. Vindt u het belachelijk? Ik niet. In tijd van ernstige ziekte gebruikte ik die drie vruchten, die Jotham sprekende invoert, als medicijnen. In die pratende bomen liggen leringen voor het geestelijk, natuurlijk, kerkelijk en maatschappelijk leven. En die hoogmoedige doornbos verbergt een spiegel. Ik, maar u ook, moeten daar maar eens goed in kijken. Maimonides zegt dat de Joodse geschriften op veel plaatsen niet naar hun letterlijke, maar naar hun zinnebeeldige zin verstaan moeten worden. Sommige lezers vatten alles letterlijk op en lachen om de inhoud. Ze houden de schrijvers voor

domme mensen. Maar wie is er dom, de schrijvers die geestelijke zaken beschrijven onder natuurlijke beelden, of de lezer die alles letterlijk opvat?

Het boek Henoch

Judas, de broer van Jakobus, - discipel van Jezus, Lucas 6:16, - maakte een beter gebruik van de oude geschriften van zijn volk. Hij las het boek van Henoch en hij waardeerde het. Kortere of langere tijd daarna wordt hij door de Geest gedreven om Gods kinderen een brief te schrijven. In zijn brief (vers 14) haalt hij een passage aan uit de profetie van Henoch. De brief van Judas werd opgenomen in de Canon.

Het boek waaruit Judas citeert is het zogenaamde *eerste boek van Henoch*. Er is een tweede boek op naam van Henoch, geschreven in een Slavische taal. Dit was een kerktaal uit Oost-Europa en Rusland. Dat boek handelt over *de geheimen van de zeven hemelen en over openbaringen betreffende de schepping en de zondvloed*. Het besluit met vermaningen en met Henochs hemelvaart. Het boek is waarschijnlijk rond de 1ste eeuw na Christus samengesteld.

Er is nog een derde boek op Henochs naam in het Hebreeuws samengesteld, waarschijnlijk door Joodse rabbi's, uit de 2de of 3^e eeuw na Christus. Wij laten die 2 laatste boeken buiten beschouwing.

Het eerste boek van Henoch bestaat uit zeven hoofdstukken, of zeven *boeken*, zoals de ouden dat noemden. Deze zeven boeken zijn van diverse auteurs uit de tijd van ca. 300-65 jaar vóór Christus. Het complete boek is oorspronkelijk in het Hebreeuws of Aramees geschreven. Er zijn vertalingen van in het Grieks, Latijns en Ethiopisch. In Ethiopië had het zo'n groot gezag in de eerste Christelijke kerk dat het boek onder de Canonieke boeken van het Oude Testament werd gerekend. Door de oude kerkvaders werd Henochs boek regelmatig geciteerd.

Het Ethiopische boek is voor het eerst in Europa gekomen in 1773. Een Schotse reiziger, J. Bruce, bracht het mee uit Afrika. Het werd in 1800 gepubliceerd in het Frans en in 1821 in het Engels.

Het complete eerste boek van Henoch heeft de volgende inhoud:

1. Het boek van de wachters, (= engelen)
2. Het boek van de gelijkenissen. Een gedeelte van dit boek wordt hierna geciteerd
3. Het astronomische boek
4. Het boek van de droomgezichten
5. Een brief van Henoch
 - Twee aanhangsels:
6. De geboorte van Noach
7. Henochs opdracht aan de mensheid.

Vanzelfsprekend heeft Henoch al deze boeken niet zelf geschreven. De kerninhoud van Henochs profetie is vanzelf wel van hem afkomstig. Deze profetie is wellicht door Noach meegedeeld aan zijn kinderen en zo werd ze in de heilige linie bewaard. Dit kon gemakkelijk gebeuren, want Noach leefde 350 jaar na de zondvloed. Hij stierf in de tijd dat Abraham geboren werd, ca. 2000 jaar voor de Chr. jaartelling. Misschien is de hoofdinhoud in die tijd wel op papier gezet. Als je leest over de

kleitabletten uit die tijd, hoe de schrijfkunst reeds ontwikkeld was in de dagen van Abraham, is dit heel goed mogelijk. Een andere optie is dat Mozes het boek heeft beschreven. Mozes schreef bijvoorbeeld ook een apart boek over de oorlog van Israël met Amalek, Exodus 17:14. Hoe dit zij, het boek van Henoch wat wij hebben, dateert wat de oudste stukken betreft uit de vierde eeuw vóór Christus, kort nadat Ezra de Canon had afgesloten. Het is ook te begrijpen dat er rondom zo'n gezaghebbende profeet heel wat verhalen zijn gevormd onder het oude volk van God in Israël. In *De dode zierollen* schrijft dr. Van der Woude over het boek Henoch als volgt:

HET BOEK VAN HENOCH

Omdat Henoch in de hemel werd opgenomen (Gen. 5:24), groeide hij vrij snel uit tot bemiddelaar van hemelse openbaringen en werden aan hem werken van apocalyptische aard toegeschreven. Verschillende van deze geschriften, die oorspronkelijk afzonderlijk in omloop waren, werden ondergebracht in een grote verzameling van Henoch-boeken, die groot gezag genoten. Het boek Jubileën [een oud Joods geschrift] maakt daarvan gebruik en wij vinden haar eveneens in het Nieuwe Testament aangehaald (Judas vers 14-15). Wij bezitten een aantal fragmenten daarvan in Griekse vertaling en kennen gedeelten van de verzameling in andere talen, zoals het Syrisch, het Latijn en het Koptisch. Maar zij is ons vooral bekend, omdat de Ethiopische kerk haar onder de bijbelse geschriften opgenomen en zo aan de vergetelheid ontrukkt heeft. De Ethiopische vertaling, die vijf van aan Henoch toegeschreven werken bevat, staat bekend onder de naam I Henoch of de Ethiopische Henoch. Sedert deze boeken in de achttiende eeuw in Europa bekend zijn en in de negentiende eeuw uit het Ethiopisch vertaald werden, *zijn het belang en de ouderdom van de geschriften ruimschoots onderkend*. Maar hun werkelijke betekenis kon pas, dankzij de ontdekking van de resten van talrijke kopieën van het in het Aramees geschreven origineel, die in grot 4 van Qumrán aan het licht gekomen zijn, vastgesteld worden. Om de waarde van deze fragmenten te kunnen inschatten is het nodig in het kort de verschillende boeken waaruit I Henoch bestaat, aan de orde te stellen.

Het Boek van de Wachters (I Henoch 1-36) bevat een algemene inleiding (1-5), het oudste kernverhaal waarin de val van de engelen verteld wordt (waarbij Henoch niet als bemiddelaar optreedt; 6-11), het relaas van de missie van Henoch ter aankondiging van de straf voor de afvallige engelen en van zijn opneming ten hemel tot voor de troon van God om te bemiddelen ten gunste van dezen (zonder positief resultaat; 12-16) benevens de beschrijving zijn twee reizen, gedurende welke hem allerlei geheimenissen geopenbaard worden en alle plaatsen, van de onderwereld tot aan het paradijs, getoond worden.

Het Boek van de Gelijkenissen (I Henoch 37-71) bestaat uit drie gelijkenissen. In de eerste (38-44) wordt Henoch ten hemel opgenomen, waar hij de woonplaatsen van de rechtvaardigen, van de engelen en van de Messias aanschouwt, en waarin hem alle hemelse geheimenissen worden getoond. De tweede (45-57) is gewijd aan de beschrijving van de Messias, de Messiaanse tijd en het oordeel dat de Messias over de wereld zal uitoefenen. De derde (58-71) bevat openbaringen aangaande atmosferische verschijnselen, de gelukzaligheid van de rechtvaardigen en het oordeel dat de "Zoon des mensen" zal vellen, samen met andere stof die naderhand toegevoegd lijkt te zijn, waarbij de hemelvaart van Henoch het hoogtepunt vormt.

Het Astronomische boek (I Henoch 72-82) bevat door Henoch doorgegeven onderwijzingen over de loop van de sterren en de gang van de winden, benevens over de kalender, onderwijzingen hem verstrekt door de aartsengel Uriël. Het boek draagt in de Ethiopische overlevering een resumerend en verward karakter.

Het Boek van de Droomgezichten (I Henoch 83-90) bevat twee dromen c.q. visioenen van Henoch. In de eerste (83-84) beschrijft hij aan zijn zoon Methuselach de straf die God over de aarde zal brengen (de zondvloed), en zijn gebed om de redding van de rechtvaardigen. In de tweede (85-90) wordt de geschiedenis van Israël getekend vanaf het begin tot aan de Messiaanse tijd, waarbij de optredende figuren door verschillende dieren worden verzinnebeeld.

De Brief van Henoch (91-105) bevat de "wekenapocalyps" (91-93), een nieuwe beschrijving van de wereldgeschiedenis vanaf de schepping tot aan het laatste oordeel binnen een tien 'weken'-schema, benevens een reeks van vermanende gedeelten met jammerklachten over het lot van de goddelozen en uitingen van vreugde betreffende het loon van de rechtvaardigen.

Deze vijf onderdelen worden besloten met twee aanhangsels: één stammend uit het boek van Noach (106-107) en een tweede (108), ontleend aan een 'ander boek geschreven door Henoch', die dienst doen als afsluiting van de gehele verzameling.

De kritische bestudering van de Ethiopische tekst van Henoch heeft geleid tot de volgende conclusies:

- a) dat de verschillende boeken zeer waarschijnlijk eens in omloop geweest zijn als zelfstandige werken, waarvan de oorsprong en de tijd van ontstaan zeer verschillend beoordeeld is, maar die vóór-christelijk zijn;
 - b) dat de oorspronkelijke werken geschreven zijn in een Semitische taal, waarop de Griekse en latere vertalingen berusten;
 - c) dat de wijze waarop de oorspronkelijke geschriften ons in het Ethiopisch zijn overgeleverd, in vele gevallen gebrekkig is. Deze conclusies zijn ruimschoots bevestigd door de publicatie van de Aramese fragmenten uit grot 4 van Qumrán. Zij hebben ons bovendien vele andere belangrijke gegevens aangereikt, zowel inzake de oorspronkelijk zelfstandige geschriften als aangaande het proces waardoor zij tot de ene verzameling die ons als I Henoch bekend staat, samengesmeed werden.
- Einde citaat Van der Woude.

Henoch en Judas

Henoch was vanaf Adam, de zevende stamvader van Christus. Judas zegt van hem in vers 14 en 15:

En van dezen heeft ook Henoch, de zevende van Adam, geprofeteerd, zeggende: zie de Heere is gekomen met Zijn vele duizenden heiligen, om gericht te houden tegen allen, en te straffen alle goddelozen onder hen, vanwege al hun goddeloze werken, die zij goddelooslijk gedaan hebben, en vanwege al de harde woorden, die de goddeloze zondaars tegen Hem gesproken hebben.

Deze tekst staat beschreven in 1 Henoch 1:16-18. Ze luidt:

Wanneer Hij komt met de tienduizenden van Zijn heiligen om gericht uit te oefenen aan ieder en alle goddelozen vernietigt en alle vlees tot verantwoording roept, vanwege al hun goddeloze daden, die zij in woord en daad bedreven hebben. En

vanwege alle grote en harde woorden, die de goddeloze zondaren tegen Hem gesproken hebben.

Judas erkent Henoch als een profeet. Oude Joodse rabbi's leerden dat Henochs profetische gaven ook uitkwam in de geboorte van zijn zoon Methúsalach. Die naam kan betekenen: *hij sterft en de vloed is*. *Meth* betekent: hij sterft; *u* (Hebreeuwse *vau*, wordt uitgesproken *oe*), betekent: en; *salach* is: vloed komt. Het woord *salachien* wordt in modern Hebreeuws ook gebruikt, en betekent *bevloede (grond)*.

Dr. Gill citeert Rabijnen die zeggen dat Methúsalach 5 dagen voor de vloed stierf, zie zijn commentaar bij Gen. 5:22.

De Schrift zegt: *En Henoch wandelde met God nadat hij Methúsalach gewonnen had*, Genesis 5:22. Henoch was Gods profeet vanaf zijn 65e jaar. Hij heeft zowel de ondergang van de eerste wereld door het water voorzien maar ook de ondergang van de tweede wereld door vuur! Zijn profetie betreffende de zondvloed is na ca. 970 jaar vervuld. Het jaar waarin Methúsalach stierf. Zal zijn andere profetie on vervuld blijven? Is het niet heel belangrijk, naar deze oude profeet te luisteren? Als wij het boek van Henoch aandachtig lezen, en daarna de brief van Judas, kunnen wij merken hoeveel Judas van Henochs profetie heeft overgenomen.

Henoch en de eerste brief van Petrus

Petrus haalt Henochs naam niet aan, maar wel zijn woorden, in zijn 2e brief hoofdstuk 2 en 3. Bovendien heeft Petrus in zijn eerste brief hoofdstuk 3:19, 20 ook reeds geschreven over de tijd voorafgaand aan de zondvloed. Zijn woorden doen sterk denken aan een *boek van Noach*, waarvan fragmenten - als aanhangsel - zijn ingevoegd in het boek van Henoch. Onderstaande vier teksten uit het boek van Noach kunnen dat aantonen:

Noach 54:7, 10.

7. *En in die dagen zal de straf van de Heere der geesten uitgaan. En alle schatkamers der wateren die boven in de hemel zijn en alle fonteinen der wateren die op de aarde zijn, zullen uitgegoten worden.*

8. *En al de wateren (boven) zullen verenigd worden met de andere wateren (beneden). De wateren des hemels zijn (als) mannen. En die onder de aarde zijn, (als) vrouwen.*

9. *En zij zullen uitgeroeid worden, allen die op de aarde wonen en die onder de einden des hemels woonden.*

10. *Omdat zij niet aflieten van hun goddeloze werken die ze op de aarde hebben bedreven, zullen ze verdorven worden.*

Petrus ziet op dezelfde zaak als hij zegt dat Christus door Zijn Geest in de dagen vóór de zondvloed reeds door Noach heeft laten prediken. *Die geesten die nu in de gevangenis zijn*, zegt Petrus, *zijn het woord Gods ongehoorzaam geweest, hoewel de Heere hen met zoveel lankmoedigheid heeft verdragen. Alleen Noach en zijn achtal bleven behouden in de ark.* (1 Petrus 3:19-21)

Petrus vergelijkt de ark op het water van de zondvloed met het doopwater. Niet de afwassing van ons lichaam met het doopwater kan ons behouden maar *het geloof in een gestorven en opgestane Christus*. Dat is de doop van de Geest en met de Geest

waardoor onze ziel en consciëntie gaat vragen naar de wil van God in Christus, Die ons voorgegaan is in het water des doods, maar Die daaruit is opgestaan en nu leeft aan Gods rechterhand.

In het boek van Henoch wordt duidelijk wat bedoeld wordt met de Naam van de *Heere der geesten*. In de Joodse literatuur worden gestorven mensen dikwijls *geesten* genoemd. Petrus neemt die uitdrukking over. Hij zegt dat Christus tot de geesten in de gevangenis gepredikt heeft. Natuurlijk bedoelt hij niet dat Christus tot die geesten preekte in de hel nadat ze gestorven waren. Maar Petrus bedoelt dat Christus door Zijn profeet Noach liet prediken voor de mensen die toen op aarde leefden. Zij worden geesten genoemd, omdat ze gestorven zijn. Dat is niets vreemds. Mozes noemt God ook: *O, God, God der geesten van alle vlees*, Num. 16:22.

De andere betekenis van *Heere der geesten* is dat God een Heere van de engelen is, die bij het oude volk van God zoveel betekenden, en helaas bij ons zo weinig aandacht meer krijgen.

Het boek van Henoch heb ik helaas niet helemaal kunnen vergelijken met de Engelse editie. Mijn bedoeling is, met dit citaat u een idee te geven van de waardevolle geschriften die het Jodendom aan ons heeft nagelaten.

HET BOEK VAN HENOCH

Boek twee. Het boek der gelijkenissen

37. 1 Het tweede gezicht hetwelk hij zag.

Het gezicht der wijsheid dat Henoeh gezien heeft, de zoon van Jared, de zoon van Mahalaleël, de zoon van Kenan, de zoon van Enos, de zoon van Seth, de zoon van Adam.

37.2 Dit is het begin van de woorden der wijsheid waarmee ik aanving te verkondigen en te spreken tot degenen die op de aarde wonen.

"Hoort gij mensen in deze dagen en ziet gijlieden, die hierna komen zullen, de woorden van de Heilige die ik voor de Heere der geesten spreken zal.

37.3 Het is goed deze woorden te verklaren voor hen uit vroeger dagen, maar men mag de beginselen der wijsheid niet onthouden aan hen die hierna komen zullen.

37.4 Tot heden heeft de Heere der geesten mij geen zodanige wijsheid verleend voor Zijn aangezicht, gelijk ik ontvangen heb wanneer ik dit uitsprak, naar de wil van de Heere der geesten.

Van Hem is het lot van het eeuwige leven mij gegeven.

37.5 Drie dingen werden mij geopenbaard. En ik verhief (mijn stem) en verhaalde (het aan) hen die op de aarde wonen:

I Het komende oordeel der goddelozen.

38. 1 De eerste zaak.

Wanneer de vergadering der rechtvaardigen verschijnen zal en de zondaars zullen geoordeeld worden vanwege hun zonden, zullen ze verdreven worden van de aardbodem.

38.2 En wanneer de Rechtvaardige zal verschijnen voor het aangezicht der rechtvaardigen, der uitverkorenen, welke werken onderzocht zullen worden door de Heere der geesten, (dan) zal het licht verschijnen voor de rechtvaardigen en de uitverkorenen die op de aarde wonen.

Waar zal de woonplaats van de zondaars zijn, en waar de rustplaats van hen die de Heere der geesten verloochend hebben? Het ware beter voor hen geweest, als ze niet geboren waren.

38.3 Als de verborgenheden des rechtvaardigen geopenbaard worden, zal Hij de zondaars oordelen. En de goddelozen zullen van de tegenwoordigheid der rechtvaardigen en uitverkorenen verdreven worden.

38.4 En van die tijd af zullen zij die de aarde bezitten, noch heersers noch prinszen meer zijn, en zullen de heiligen niet in het aangezicht kunnen zien, want het licht van de Heere der geesten zal verschenen zijn op het aangezicht van de heiligen, de rechtvaardigen en uitverkorenen.

38.5 Van die tijd af zullen de koningen en de heersers vergaan en in de handen van de rechtvaardigen en heiligen overgegeven worden.

38.6 En van die tijd af zal niemand de Heere der geesten kunnen bewegen om hen barmhartigheid te bewijzen, want hun leven is vergaan.

Het huis der rechtvaardigen.

39.1 En het is geschied in die dagen dat de kinderen der uitverkorenen en der heiligen van hoge plaatsten en hun zaad zich verenigen met de kinderen der mensen. (Genesis 6: 1, 2)

39.2 En in die dagen ontving Henoeh de boeken van toorn en wraak, zowel als de boeken van beroering en verwarring.

De Heere der geesten zegt, dat zij geen genade zullen verkrijgen.

39.3 In die dagen hieven de stormwinden mij op van de aarde en zetten mij neer aan het uiterste einde des hemels.

39.4 Daar zag ik andere woonplaatsen der heiligen en ook hun rustplaatsen.

39.5 Daar zagen mijn ogen hun woonplaats bij de heilige engelen en hun rustplaatsen bij de heiligen. En zij traden tussen beide en smeekten en baden voor de mensenkinderen.

En de rechtvaardigheid stroomde als water over hen heen en de barmhartigheid gelijk dauw op de aarde. En zo zal het in hun midden zijn tot in alle eeuwigheid.

39.6 En in die dagen zagen mijn ogen de Uitverkorene der rechtvaardigheid en waarheid. En in Zijn dagen zal de rechtvaardigheid overwinnen. En de rechtvaardigen en uitverkorenen zullen in een onnoemelijk getal voor Hem zijn, in eeuwigheid en altoos.

39.7 En ik zag een woonplaats onder de vleugelen van de Heere der geesten. En al de rechtvaardigen en uitverkorenen zullen vóór Hem zijn als een doorluchtige glans des vuurs. Hun mond zal vol van lofzegging zijn en hun lippen zullen de Naam van de Heere der geesten prijzen. En de rechtvaardigheid zal voor Hem niet eindigen, en de waarheid zal voor Hem niet ophouden.

39.8 Dáár begeerde ik te wonen en mijn ziel verlangde naar die woning. Mijn deel is daar bereid, want de Heere der geesten heeft het voor mij bestemd.

39.9 In die dagen loofde en aanbad ik de naam van de Heere der geesten met lof en prijs, omdat Hij mij bekrachtigd had om te loven en te prijzen naar de wil van de Heere der geesten.

39.10 En ik zag gedurig naar die plaats en ik loofde en prees, zeggende: "Geloofd zij Hij, en dat Hij geloofd mag worden van nu aan tot in eeuwigheid!"

39.11 Voor Hem is er niets wat verborgen is. Voordat de wereld geschapen werd, wist Hij wat er zijn zal en wat er van geslacht tot geslacht zal zijn.

39.12 Zij die niet sluimeren, (engelen) maar voor Uw heerlijkheid staan, zegenen u. Zij zullen loven, prijzen en verheerlijken, zeggende: "Heilig, heilig, heilig is de Heere der geesten; de aarde is vervuld met de Geest."

39.13 En in die plaats zagen mijn ogen anderen voor Hem staan, die nooit slapen en lovende zeiden:

39.14 "Geloofd zijt Gij, en geloofd is de Naam van de Heere der geesten, tot in aller eeuwen eeuwigheid."

En mijn aangezicht werd veranderd daar ik het gezicht niet kon dragen.

De vier engelen

40.1 En na dezen zag ik honderdduizend maal honderdduizenden en tienduizend maal tienduizenden, een talloos en ontelbare (menigte engelen) die voor de heerlijkheid van de Heere der geesten stonden. (Judas vers 14, 15)

40.2 En ik zag hen staande aan de vier vleugelen van de Heere der geesten; en ik zag vier andere gedaanten onder hen die niet sluimeren, en mij werd hun namen te kennen gegeven, hetwelk de engel die met mij kwam mij openbaarde en mij de verborgen dingen toonde.

40.3 Ik hoorde de stemmen van die vier gedaanten, terwijl zij de Heere der heerlijkheid lof toezongen.

40.4 De eerste stem loofde de Naam van de Heere der geesten.

40.5 De tweede stem hoorde ik de Uitverkorene prijzen en de uitverkorenen die vast hielden aan de Heere der geesten.

40.6 En de derde stem hoorde ik tussentreden en bidden voor hen die op de aarde wonen, en smekende in de Naam van de Heere der geesten.

40.7 En de vierde stem hoorde ik de duivelen verdrijven en verbood hen voor het aangezicht des Heeren te komen om te beschuldigen die op de aarde wonen.

40.8 En na dezen vroeg ik de engel des vredes, die met mij ging en mij al de verborgenheden toonde: "wie zijn deze vier gedaanten, die ik gezien heb en wier stemmen ik gehoord heb en opgeschreven?"

40.9 En hij zeide tot mij: de eerste is de barmhartige en verdraagzame Michaël. De tweede, die gesteld is over alle ziekten en alle wonden der mensenkinderen, is Rafaël. De derde, die gesteld is over alle machten en krachten, is Gabriël. En de vierde, die gesteld is over alle boetvaardigheid, die de hoop werkt bij hen die het eeuwige leven zullen beërven, wordt Fanuël genoemd.

40.10 Deze zijn vier engelen - ze zijn van de Heere der geesten - en de vier stemmen die ik in die dagen hoorde.

De Heere der geesten en de vier stemmen die ik in die dagen hoorde.

41.1 En daarna zag ik al de verborgenheden des hemels en hoe een koninkrijk tenietgaat en hoe de daden der mensen in de weegschaal gewogen worden.

41.2 En daar zag ik de woonplaats van de zondaars en het gezelschap der heiligen. En mijn ogen zagen de zondaars - zij die de Naam van de Heere der geesten verloochend hadden - vandaar verdreven zijnde en weggevoerd. En zij konden niet stilstaan vanwege de straf die van de Heere der geesten voortkwam.

De verborgenheden van het heeal.

41.3 En daar zagen mijn ogen de verborgenheden van de bliksem en de donder, de geheimen van de winden, hoe zij verdeeld worden om over de aarde te waaien. En de geheimen van de wolken en de dauw.

Daar zag ik van welke plaats zij voortkomen en van waar zij het stof der aarde verzadigen.

41.4 Daar zag ik de verzegelde voorraadkamers vanwaar de winden der hagelkamers en de winden der mistkamers verdeeld worden. En deze wolken dreven over de aarde vanaf het begin der wereld.

41.5 En ik zag de schatkamers van de zon en de maan, van waar zij uitgaan en tot welke plaats zij wederkeren; en hun heerlijke terugkeer en hoe in hun loop hun een feest wordt bereid, de éne nog meer dan de ander. (Psalm 19)

Zij wijken niet van hun baan, voegen er niets aan toe en doen er niets af. Maar zij blijven getrouw, de éne met de ander, naar de eed waarmee zij gesteld zijn, gaan ze op. (Jeremia 33:20)

41.6 Het eerst gaat de zon uit en volvoert haar loop naar het gebod van de Heere der geesten - Zijn Naam zal blijven tot in eeuwigheid en altoos.

41.7 Daarna volgt het geheime en het zichtbare pad van de maan. En de weg van haar loop in die plaats wordt bij dag en bij nacht voltooid. En die twee staren regelrecht in de heerlijkheid van de Heere der geesten. Zij danken, zij loven en zij rusten niet, want het strekt hun tot nieuwe kracht.

41.8 Zeker, de vele omwentelingen der zon zijn een zegen en een vloek. De weg van de loop der maan is licht voor de rechtvaardigen, en duisternis voor de zondaars, in de Naam van de Heere der geesten, Die de scheiding tussen licht en duisternis geschapen heeft; en Die scheiding maakte tussen de geest der mensen en de geesten van de rechtvaardigen bevestigd heeft in de Naam van Zijn gerechtigheid.

41.9 Zeker, noch een engel, noch de satan heeft de macht om hen te weerstaan, want er is een Rechter boven hen allen. Hij zal blinken en zij allen zijn vóór Hem; Hij oordeelt.

De woonplaats van wijsheid en ongerechtigheid.

42.1 De wijsheid kon geen plaats vinden om in te wonen, maar in de hemel werd een woonplaats gevonden. (Job 28:12, 20)

42.2 De wijsheid dan ging uit om te wonen onder de kinderen der mensen, maar zij vond geen plaats. De wijsheid keerde weder tot haar plaats en nam haar zetel gedurig onder de engelen.

42.3 De ongerechtigheid ging uit haar kamers en vond wie zij niet verwachten. (nl. de mens) En zij woonde onder hen gelijk regen in het dorre en als dauw op een dorstig land.

Meer verborgenheden in het heelal.

43.1 En ik zag andere bliksemen en de sterren des hemels. En ik zag hoe Hij hen allen bij hun namen noemde en ze gehoorzaamden Hem. (Psalm 147:4)

43.2 En ik zag de onpartijdige weegschalen om hun licht en de breedte van hun gebieden te wegen. En hun wijze van verschijnen is als volgt: hun omloop brengt licht voort. En in aantal zijn ze als de engelen. Zij blijven elk getrouw, naar hun namen.

43.3 En ik vroeg de engel die met mij ging en die mij de verborgen dingen toonde: "wat zijn deze dingen?"

43.4 En hij zeide tot mij: "De Heere der geesten heeft u de gelijkenis van ieder van hen getoond: dit zijn de namen der heiligen die op de aarde wonen en in de Naam van de Heere der geesten geloven, voor eeuwig en altoos."

44 En ik zag een andere zaak aangaande de bliksemen, hoe sommige sterren opgaan en tot een bliksem worden en zij kunnen niet bij de overigen blijven.

II. Lot van de ongelovigen; een nieuwe hemel en nieuwe aarde.

45.1 Dit is de tweede gelijkenis aangaande degenen die de Naam van de Heere der geesten en de vergadering der heiligen verloochenen.

45.2 Zij zullen niet in de hemel opgenomen worden, noch zullen ze op de aarde komen. Dit zal het lot van de zondaars zijn, die de Naam van de Heere der geesten

verloochenen; van hen, die alzo bewaard worden tot de dag der kwelling en ellende. (Judas vers 13 b; 2 Petrus 2:17 b.)

45.3 Op die dag zal Mijn Uitverkorene op de troon der heerlijkheid zitten en zal hun werken onderzoeken en hun rustplaatsen zullen zonder getal zijn en hun ziel zal in hen versterkt worden als zij Mijn Uitverkorene zullen zien, (en) diegenen die Mijn heerlijke Naam aanroepen.

45.4 Op die dag zal Ik Mijn Uitverkorene onder hen doen wonen. En Ik zal de hemel vernieuwing en het tot een eeuwige zegen van licht maken. (2 Petrus 3:7, 13.)

45.5 En Ik zal de aarde vernieuwen en haar tot een zegen maken en Mijn uitverkorenen erop doen wonen. (2 Petrus 3:13)

Maar zij die de zonden bedreven hebben en het kwade, zullen geen voetstap daarop zetten.

45.6 Want Ik heb Mijn rechtvaardigen in vrede aanschouwd en hen barmhartigheid gegeven en hun doen wonen voor Mij. (voor Mijn aangezicht, 2 Petrus 3:14)

Maar de zondaars zijn voor Mij gesteld, opdat Ik hen door het gericht zal verderven van den aardbodem. (2 Petrus 2:12 b; Judas vers 15)

46.1 In die plaats zag ik de Oude van Dagen. (Letterlijk: Eeuwige van Dagen) en Zijn hoofd was gelijk witte wol. En er was met Hem een Anderen, Wiens aangezicht was eens Mensen. (zoon; Daniël 7:9, 13)

Zijn aangezicht was vol genade, als dat van de heilige engelen.

46.2 En ik vroeg een van de heilige engelen die met mij ging en die mij al de verborgenheden openbaarde, aangaande de Zoon des mensen: Wie is deze en van waar is Hij, Die gaat als een Beeld van de Oude van Dagen?

46.3 En hij antwoordde mij en zeide tot mij: "*dit is de Zoon des Menschen*. Die alle rechtvaardigheid bezit en bij Wie de gerechtigheid woont. En Hij zal alle verborgen schatkamers ontsluiten; want de Heere der geesten heeft Hem verkoren en Hij is onderscheiden om Overwinnaar te zijn voor de Heere der geesten, in eeuwige waarheid.

46.4 Deze *Zoon des Menschen* die gij gezien hebt, is Degene Die de koningen en de machtigen van hen rustplaatsen zal verjagen en de sterken van hun tronen. Hij zal de teugels der sterken ontbinden en de tanden der sterken verpletteren. (Tanden is een beeld van roofzuchtigen en spotters, 2 Petrus 2: 3,12)

46.5 Hij zal de koningen van hun tronen en koninkrijken verstoten, want zij verhogen en verheerlijken Hem niet; noch gehoorzamen zij Hem, Die hen het koninkrijk gegeven heeft.

46.6 Het aangezicht der sterken zal vervallen en met schaamte en droefheid vervuld worden. Hun woonplaats zal in de duisternis zijn en hun rust bij de wormen, omdat zij de Naam van de Heere der geesten niet verheerlijken;

46.7 En zij de sterren des hemels (rechtvaardigen) veroordelen.

Zij hebben hun handen opgeheven tegen de Allerhoogste toen ze op de aarde wandelden en daarop woonden. Al hun daden getuigen van onderdrukking; al hun werken zijn verdrukking (vanwege) hun macht door hun rijkdommen.

En hun vertrouwen is op de goden die hun handen gemaakt hebben, maar zij verloochenen de Naam van de Heere der geesten.

46.8 Zij verdrukten de huizen Zijner vergaderingen en de getrouwen, die aan de Heere der geesten vasthielden (Judas vers 12)

Gebed der rechtvaardigen.

47.1 In die dagen zullen de gebeden der rechtvaardigen opgaan tot de hemel en het bloed der rechtvaardigen zal van de aarde (komen) voor de Heere der geesten.

47.2 In die dagen zullen al de heiligen die samenwonen in de hemel, met één stem smeken en bidden, verheerlijken, prijzen en zegenen, de Naam van de Heere der geesten, vanwege het bloed der rechtvaardigen hetwelk vergoten is.

Hun gebeden zullen niet in kracht verminderen, noch immer meer verslappen voor de Heere der geesten, totdat hun recht uitgevoerd wordt.

47.3 In die dagen zag ik Hem, de Oude van Dagen, zittende op de troon Zijner heerlijkheid en de boeken des levens waren open voor Hem. En al de heirscharen in de hemel boven Hem en Zijn wachters rondom Hem.

47.4 Het hart der heiligen was met vreugde vervuld, omdat het getal der rechtvaardigen vol geworden was, de gebeden der rechtvaardigen verhoord waren en het bloed der rechtvaardigen gedacht werd voor de Heere der geesten.

De Zoon des Mensen; de Oude van Dagen; Zijn oordeel.

48.1 Verder, zag ik in die plaatst de fontein der gerechtigheid, welke niet uitgeledigd kan worden, en ze was geheel omringd door talrijke fonteinen der wijsheid. Al de dorstigen dronken en werden met wijsheid vervuld en hun woonplaats werd bij de heiligen, rechtvaardigen en uitverkorenen.

48.2 In die ure werd de *Zoon des Mensen* een Naam gegeven, in de tegenwoordigheid van de Heere der geesten, Die van eeuwigheid is.

48.3 Voor de schepping van de zon en de maan, voor de schepping van de sterren, werd Hem een Naam gegeven in de tegenwoordigheid van de Heere der geesten. (2 Petrus 1:17).

48.4 Hij zal een staf voor de rechtvaardigen zijn, opdat ze op Hem mogen leunen en niet vallen. Hij zal het Licht der volkeren zijn en de Hoop van hen, die gebroken van hart zijn.

48.5 Allen die op de aarde zijn, zullen zich neerwerpen en Hem aanbidden. Zij zullen de Naam van de Heere der geesten verheerlijken, prijzen en zingen.

48.6 Daartoe is Hij de Verkorene; en was Hij verborgen in Zijn nabijheid, voor de aanvang der wereld, van toen aan. (Spreuken 8:22).

48.7 En Hij heeft de wijsheid van de Heere der geesten geopenbaard aan de rechtvaardigen en de heiligen, want Hij heeft de erfenis der rechtvaardigen bewaard, omdat zij deze zondige wereld met al haar werken en wegen hebben gehaat en veracht, in de Naam van de Heere der geesten; en omdat zij door Zijn Naam behouden werden en het Zijn goede welbehagen is dat zij het leven hebben.

48.8 In die dagen zullen de koningen der aarde en de machtigen zichzelf niet kunnen redden, in de dag van hun ellende en machteloosheid.

48.9 Ik zal hen in de handen Mijner uitverkorenen overgeven als hooi voor het vuur en als lood in het water. Alzo zullen ze branden voor de ogen der rechtvaardigen en zinken voor hun aangezicht; en hun plaats zal niet meer gevonden worden.

48.10 Op de dag van hun hulpeloosheid zal er rust op de aarde zijn en zij zullen op hun aangezicht vallen en zullen niet opstaan, noch zal iemand hen bij de hand nemen en hen oprichten. Want zij hebben de Heere der geesten en Zijn Messias verloochend.

Geloofd zij de naam van de Heere der geesten!

De wijsheid en macht der Uitverkorene.

49.1 Alzo zal de wijsheid vloeien als de wateren en de oneindige heerlijkheid zal bij Hem zijn tot in aller eeuwen eeuwigheid.

49.2 Want Zijn macht is in al de verborgenheden der gerechtigheid en de zonde zal als een schaduw vergaan en niet bestaan. De Uitverkorene staat voor de Heere der geesten en Zijn heerlijkheid duurt tot in alle eeuwigheid en Zijn macht tot in alle geslachten.

49.3 In Hem woont de geest der wijsheid en de geest des verstands, en de geest der kennis en der sterkte. En (bij Hem) is de geest van degenen die ontslapen zijn in rechtvaardigheid.

49.4 Hij zal de verborgen dingen oordelen. En niemand zal ijdele woorden kunnen uitspreken in Zijn tegenwoordigheid.

Want Hij is de Uitverkorene voor de Heere der geesten, naar Zijn welbehagen.

Zijn oordeel en barmhartigheid.

50.1 In die dagen zullen de heiligen en rechtvaardigen veranderd worden. En het licht der dagen zal op hen rusten. En glorie en eer zal wedergegeven worden aan de heiligen.

50.2 Op de dag der hulpeloosheid zal Hij kwaad brengen over de zondaars, maar de rechtvaardigen zullen overwinnen in de Naam van de Heere der geesten. Hij zal dit de anderen laten zien, opdat zij berouw hebben en van de werken hunner handen zullen aflaten. (Judas vers 21, 23)

50.3 Er zal geen eer in de Naam van de Heere der geesten, voor hen (de goddelozen) zijn. Maar in Zijn naam zullen ze behouden worden. En de Heere der geesten zal hen genadig zijn, want Zijn barmhartigheid is zeer groot. (Judas vers 21)

50.4 Hij is rechtvaardig in Zijn oordeel en in de heerlijkheid die bij Hem is. In Zijn oordeel kan de zonde niet bestaan, en in Zijn tegenwoordigheid zal de onbekeerlijkheid vergaan.

50.5 En vanaf die tijd zal Hij met hen geen barmhartigheid hebben, zegt de Heere der geesten.

Opstanding der doden.

51.1 In die dagen zal de kuil des grafes allen die zij ontvangen had en bewaarde, wedergegeven en de hel zal wedergegeven die in haar zijn.

51.2 En Hij zal de rechtvaardigen en heiligen uit hun midden nemen, want de dag dat zij uitgezocht en behouden zullen worden, is gekomen.

51.3 In die dagen zal Hij op Zijn troon zitten en uit het oordeel Zijns monds zullen de verborgenheden der wijsheid vloeien, want de Heere der geesten heeft het Hem gegeven en heeft Hem verheerlijkt.

51.4 En in die dagen zullen de bergen opspringen als rammen, en de heuvelen zullen huppelen als lammeren, die met melk verzadigd zijn. En het aangezicht der engelen zal glinsteren van vreugde, omdat op die dag de Uitverkorene zal opstaan.

51.5 En de aarde zal zich verheugen; en de rechtvaardigen zullen daarin wonen en de uitverkorenen zullen daarop wandelen.

De metalen bergen.

52.1 Na die dagen, in diezelfde plaats waar ik al de gezichten der verborgenheden gezien had, heen gedreven zijnde door een wagen des winds naar het westen, zagen mijn ogen al de verborgenheden des hemels en de toekomstige dingen.

52.2 Daar was een berg van ijzer, een berg van koper, een berg van zilver, een berg van goud, een berg van zacht metaal en een berg van lood.

52.3 En ik vroeg de engel, die met mij ging, zeggende: "wat zijn deze verborgenheden die ik gezien heb?"

52.4 En hij zeide tot mij: "al die dingen die gij gezien hebt, geschieden door het gezag van Zijn Messias, opdat Hij bevel geve op de aarde en geprezen worde."

52.5 Toen antwoordde die engel des vredes en zeide tot mij: "wacht een weinig, en al de verborgenheden die de Heere der geesten omringen, zullen u geopenbaard worden:

52.6 Aangaande deze bergen die uw ogen gezien hebben, - de berg van ijzer, de berg van koper, de berg van zilver, de berg van goud, de berg van zacht metaal en de berg van lood, - die allen zullen door de tegenwoordigheid van de Uitverkorene, smelten als was voor het vuur, gelijk water dat neerstroomt van de toppen der bergen en zullen tot niets worden aan Zijn voeten.

52.7 Het zal geschieden in die dagen, dat niemand gered zal worden door goud of door zilver en niemand zal kunnen ontkomen.

52.8 Er zal geen ijzer ten oorlog zijn, noch zal iemand een borstschild dragen. Noch brons, noch tin zal enige waarde hebben, noch zal er behoefte aan lood zijn.

52.9 Al deze dingen zullen weggeworpen en vernietigd worden van de aardbodem, wanneer de Uitverkorene zal verschijnen voor het aangezicht van de Heere der geesten."

Het eindoordeel.

53. Mijn ogen zagen daar een diepe vallei met een gapende mond. En allen die de aarde bewonen, de zee en de eilanden, zullen hun gaven, geschenken en schattingen daar brengen, maar deze diepe vallei zal niet vol raken.

53.2 Het zal verkrijgen (het loon) van de boze daden hunner handen en zal opeten het loon der ongerechtigheid, waar de zondaars zich voor ingespannen hebben. (2 Petrus 2:13).

De zondaars zullen verdreven worden van het aangezicht van de Heere der geesten. Zij zullen, staande van Zijn aardbodem verdelgd worden.

53.3 En ik zag al de engelen der straffen samenwerken, en al de ketenen des satans klaarmaken.

53.4 En ik vroeg de engel des vredes, die met mij ging: "voor wie zijn die ketenen die zij klaarmaken?"

53.5 En hij antwoordde mij, zeggende: "zij maken die klaar voor de koningen en de machtigen der aarde, opdat zij door dezelve vernietigd worden.

53.6 Hierna zal de Rechtvaardige en Uitverkorene het huis Zijner Gemeente openbaar maken. Vanaf die tijd zullen ze niet meer gehinderd worden, in de Naam van de Heere der geesten.

53.7 En deze bergen zullen tot grond worden vanwege de tegenwoordigheid van Zijn gerechtigheid, en de heuvelen zullen als een waterfontein worden. En de rechtvaardigen zullen rusten van de ongerechtigheid der zondaars."

Het eindoordeel over de engelen.

54.1 Toen zag ik en keerde mij naar een ander deel van de aarde, en zag daar een diep dal met brandend vuur.

54.2 En zij brachten de koningen en de machtigen en wierpen ze in dat dal.

54.3 En mijn ogen zagen daar de ketenen die ze voor hen klaarmaakten, ijzeren boeien van onmetelijk gewicht. (Judas vers 6, banden genoemd).

54.4 En ik vroeg de engel des vredes die met mij ging, zeggende: "voor wie worden deze ijzeren gevangenis ketenen klaar gemaakt?"

54.5 En hij zeide tot mij: "deze worden klaargemaakt voor de heirscharen van Azazel (Hebreeuwse naam voor de duivel) om ze te grijpen en in het diepste der verdoemenis te werpen; en men zal hun kaken met rotsstenen bedekken (hun mond stoppen) gelijk de Heere der geesten geboden heeft.

54.6 En Michaël, Rafaël, Gabriël en Fanuël zullen hen op die grote dag des oordeels grijpen en hen in de poel des vuurs werpen in die dag; opdat de Heere der geesten Zich op hen wreke, vanwege hun goddeloze daden die zij als dienaars des satans deden, verleidende degenen die op aarde wonen."

Hierna volgt een overlevering over Noach en de vloed en over de strijd der engelen tegen de Perzen en Meden. Ongetwijfeld is dit door een andere schrijver ertussen gevoegd. Wij vervolgen met de derde gelijkenis.

III. Het eeuwige licht van de rechtvaardigen en uitverkorenen.

58.1 En ik begon een andere gelijkenis over de rechtvaardigen en uitverkorenen te spreken.

58.2 Gezegend zijt gij rechtvaardigen en uitverkorenen, want heerlijk is uw deel.

58.3 En de rechtvaardigen zullen in het licht der zon zijn en de uitverkorenen in het licht des eeuwigen levens, wat geen einde nemen zal. En de dagen van het leven der heiligen kunnen niet geteld worden.

58.4 Zij zullen het licht begeren en gerechtigheid vinden bij de Heere der geesten. Vrede zij de rechtvaardigen, in de Naam van de eeuwige Heere!

58.5 Hierna zal de heiligen in de hemel gezegd worden, dat zij de diepten der gerechtigheid en het land der getrouwheid moeten naspeuren. Want de duisternis is geweken, het licht schijnt op de aarde.

58.6 En er zal een licht zijn, hetwelk geen einde nemen zal en zij zullen geen dagen meer rekenen, want de duisternis is geweken. En het licht zal gedurig voor de Heere der geesten zijn en het licht der rechtvaardigen zal voor de Heere der geesten schijnen, tot in der eeuwen eeuwigheid.

Geraadpleegde literatuur

Veel gebruik heb ik gemaakt van de prachtige collectie boeken in de Zeeuwse bibliotheek te Middelburg.

- Het Ethiopische boek van Henoch, vertaald in het Engels
Door Eli Izaïc professor te New York.
Uitgave: The Old Testament pseudepigrapha, vol. 1,
onder toezicht van James H. Charlesworth, Londen, 1983.
- H. F. D. Sparks. The Apocryphal Old Testament,
vol. 1. Texts, versoins etc. New York 1989.
- Het boek Henoch, Ned. editie, compleet Ankh-Hermes BV,
Uit het Engels vertaald door H. G. Nijk, Deventer, 1983.
De Engelse editie is een uitgave, die herzien is vanuit
Arameese fragmenten, door dr. M. A. Knibb.
- Dr. F. García Martínez en Uitgeverij Kok,
Dr. A. S. van der Woude. De rollen van de dode zee Kampen, 1995
- Bijbelverklaring van Patrick, Polus, Welsh, Doddridge,
Gill e.a. 17 delen, Amsterdam 1740
Bijbelverklaring van K. A. Dächsel. Den Hertog, Utrecht
Bijbels handboek. J. H. Kok, Kampen
Bijbelse encyclopedie. J. H. Kok, Kampen
Chr. encyclopedie. J. H. Kok, Kampen
- Dr. A. van Selms. De rol der lofprijzingen Bosch en Keuning, 1957
Dr. B. Jongeling. Een aramees boek Job Ton Bolland, 1974

Na het afsluiten van deze brochure, werd ik erop geattendeerd dat het complete boek van Henoch te vinden is op Internet.
Hieronder volgt de vertaling

BOEKEN VAN HENoch

Bron: The Apocrypha and Pseudepigrapha of the Old Testament

door

R. H. Charles

Oxford: The Clarendon Press.

<http://wesley.nnc.edu/noncanon/ot/pseudo/enoch.htm>

Vertaler onbekend

**STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2015**

INHOUD**Voorwoord****De Bijbel, het grote geschenk****De apocriefe boeken****Pseudografische boeken****Rabbijnse boeken:****Targum****Misna****Talmoed****Waardering van de Joodse literatuur****Het boek Henoch****Henoch en Judas****Henoch en de eerste brief van Petrus****Geraadpleegde literatuur.**

VOORWOORD

De vondst van de "Dode Zeerollen" in 1947 heeft wetenschappers over heel de wereld handen vol werk bezorgd, kasten vol boeken en enthousiaste studenten op de universiteiten. Ondanks dat, heeft het lang geduurd voordat het grootste deel gepubliceerd werd in het Nederlands. Het werk van Dr. A. S. van der Woude en anderen verdient respect. Dr. van der Woude gaf de complete werken uit.

Maar het bedroevende ervan is, dat deze soort publicaties in de Gereformeerde Gezindte, die het bevindelijk leven voorstaat, bijna niet besproken wordt. Hoe komt dat toch? Onder voorgangers en leden is er praktisch geen belangstelling. Kleine Kerkgeschiedenis, bekeringsgeschiedenissen, prekenboeken van oude en nieuwe Godzalige schrijvers vinden best veel aftrek. Gelukkig wel. Maar de belangstelling voor de grondstukken van de waarheid, voor de exegese en Schriftverklaring is heel wat minder. Terwijl juist de Bijbel vanuit de Hebreeuwse tekst veel duidelijker toegelicht kan worden dan ooit tevoren. De kennis van Hebreeuws is in de 20^e eeuw enorm toegenomen.

De belangstelling voor de oude Joodse literatuur, die grondig herzien en aangevuld werd door de vondst van oude geschriften in de Hebreeuwse taal, is uitermate gering. Dit is een van de redenen om een paar hoofdstukken uit het boek van Henoch te publiceren. Deze brochure heeft langer dan vijftien jaar in de kast gelegen. Mijn doel is, belangstelling op te wekken voor de interessante lectuur van het oude volk van God uit het Jodendom.

Al de wijsheid komt uit het Oosten, en vooral de Goddelijke wijsheid. Ik bedoel vanzelf, dat ze daar begonnen is. De boodschap die door de oude wijzen gebracht werd, was dikwijls vol beeldspraak. Omdat wij die beelden niet herkennen trekt het ons niet aan. Of, omdat we het niet begrijpen, lachen velen erom. Er valt niet om te lachen. Ondanks alle fouten die erin voorkomen, hebben die mensen Gods Woord door willen geven. Het gaat nu niet over de Talmoed, maar over de Joodse geschriften die dateren van de tijd vóór onze jaartelling.

De leefwijze van Gods oude volk was zo geheel anders dan die van ons. En hun denkwijze was helemaal anders. Wij denken Westers. Liever gezegd, ons denken is in veel opzichten gebaseerd op Griekse wetenschap. De Griekse scholastiek heeft zelfs in de Gereformeerde Dogmatiek en in de uitleg van Gods Woord haar verderfelijke sporen nagelaten. Dit wordt de laatste tientallen jaren herhaaldelijk benadrukt door prominente schrijvers.

Helaas zien wij dat sommigen doordrijven naar een ander uiterste. Je zou het simplificatie kunnen noemen. Alsof het geloof eenvoudig bestaat in het geloven van hetgeen de Bijbel ons verteld. Of, dat de gehele ontwikkeling die de leer van de Kerk heeft doormaakt, niet deugd. Of, de mensen uit de volken, gaan half Joods leven. Maar dat vraagt God niet van ons en de Joden zitten daar niet om verlegen.

Wij moeten terug naar de denkwijze van Gods Woord. Naar de eenvoudige leefregel van Gods Woord en naar de opvattingen van Gods Woord. Om ons daarbij te helpen kunnen de boeken van het oude Jodendom bijzonder nuttig en leerzaam zijn.

Als wij de jongste ontwikkelingen in kerkelijk Nederland naspeuren en vergelijken met het eenvoudig, kinderlijk geloofsleven van Gods volk van vroeger en later tijden, moet grote schrik ons rond het hart slaan. De belangstelling voor de Bijbelse waarheden nemen schrikbarend af. En onder het zogenaamd *bevindelijk volksdeel* is bij sommigen de hoogmoed zo hoog geklommen, dat de waarschuwing van Salomo wel op zijn plaats is: *hoogmoed komt voor de val*. Voor de val?

Ach, wij zijn gevallen, vervallen, in veel opzichten zelfs afgevallen, maar wij geloven het niet. Precies hetzelfde als in het oude Israël: *Des Heeren tempel, des Heeren tempel, des Heeren tempel zijn deze!* Wij hebben de waarheid.

"Zijn wij dan ook blind?" Vroegen de schriftgeleerden aan Jezus. "Wij hebben Mozes en de profeten."

Ja, die dit schrijft en die het leest, wij zijn blind. Hopelijk dat wij het niet allen zijn in alle opzichten. Maar wij zijn wel blind in veel meer dingen dan we beseffen.

Aan de andere kant neemt de wereldgelijkvormigheid en het materialisme zo'n hoge vlucht in onze kringen, dat het lijkt alsof de meesten denken: *wij zijn toch onbekeerd, een paar zonden meer of minder zal onze straf niet verzwaren; die is toch al zwaar genoeg*. Anderen zeggen en schrijven: *wij geloven, dus ons kan niets meer gebeuren*.

Niemand, niemand dan de levende God kan deze ontwikkeling stuiten, ons tot bezinning en diepe vernedering brengen. Er zijn genoeg middelen daartoe opgeslagen in Jozefs voorraadschuur, maar er is helaas weinig geestelijke behoefte. Het is vurig te hopen dat er weer opnieuw een geestelijke hongersnood komt. Een honger naar de levende God en naar Zijn Woord en waarheid. Opdat het ons, onze gezinnen en onze kerken mag gaan zoals de verloren zoon. De grote hongersnood dreef hem naar zijn vader. Hoever hij afgeweken was, tegen beter weten in, zijn vader stond van verre op de uitkijk, om hem in zijn armen te sluiten. O, onuitsprekelijke liefde van de vader tot zo'n zondig mens!

Nu, die God, Die Henoeh diende, op Wie Noach vertrouwde, de Zaligmaker Die Petrus liefhad en Die Judas eerde, mocht Zich ook over ons ontfermen en ons uit een ondergaande kerk en wereld redden, om Zijn grote Naams wil.

Middelburg, april 2001.

W. Westerbeke

De Bijbel, het grote geschenk

Onder de grote voorrechten die de VERBONDSGOD aan de Joden gaf, is dit één van de voornaamste: *dat hun de woorden Gods zijn toebertrouwd*, Romeinen 3:2. Dit grote voorrecht heeft zijn begin feitelijk genomen met de roeping van Abraham. God zonderde hem af van de andere volken. Hij openbaarde Zichzelf aan hem en gaf hem *Zijn woord* en belofte dat uit zijn zaad de Messias zou voortkomen. Vooral ná de wetgeving op Sinai, werd Israël de bewaarder *van de woorden en geschriften des Heeren*. In het bijzonder van de boeken die door de Heilige Geest geïnspireerd werden. Deze Goddelijke geschriften werden door Ezra gebundeld en afgesloten, ca. 400 jaar vóór Christus' geboorte, in de vorm van het Oude Testament zoals wij dat nu kennen.

Behalve deze boeken bezaten de Joden ook nog heel wat andere geschriften, waarvan er enkele in de Bijbel genoemd worden:

Het boek van de oorlogen des HEEREN, Numeri 21:14.

Het boek des oprechten, Jozua 10:13, 2 Samuël 1:18.

De woorden der zieners, 2 Kon. 33:19.

De geschiedenissen van Samuël, de ziener, van Gad, de ziener en van Nathan de profet, 1 Kronieken 29:29. En meer andere boeken.

Deze boeken zijn deels gebruikt voor het samenstellen van de twee boeken der Kronieken. In de loop van de eeuwen zijn ze echter voor het grootste deel zoek geraakt. Vooral de wegvoering naar Assyrië en Babel, de verwoesting van Jeruzalem en de verbranding van de eerste tempel is een grote oorzaak dat veel geschriften verloren gingen.

De apocriefe boeken

Na de terugkeer van Ezra en Nehemia uit Babel, respectievelijk 457 en 437 vóór de Christelijke jaartelling begon de Joodse literatuur weer te herleven. De synagogen werden verzamelpaatsen van boeken. Dat wil zeggen van de Bijbelrollen in het Hebreeuws, later een gedeelte in het Aramees, en van allerlei andere soorten geschriften. Veel van deze boeken zijn bewaard gebleven, hetzij in de oorspronkelijke taal, hetzij in vertalingen. Sommigen ervan zijn teruggevonden bij de schat van de "Dode-Zee rollen". Zij werden samengesteld door de Joodse schrijvers die allerlei onderwerpen beschreven, zoals geschiedenis, exegese en commentaren, - uitlegging van de heilige Schrift - Joodse oudheden, gewoonten en gebruiken, gebeden en dankzeggingen tot God, profetieën en verwachting aangaande de Messias, astronomische gegevens, enzovoort.

Om een gedeelte van die boeken te behouden, zijn er enkele opgenomen in de Septuaginta. Dit is de oudste Griekse vertaling van het Oude Testament, die ruim twee eeuwen vóór Christus tot stand kwam. Ze werden door de oude Christelijke Kerk *apocriefe* boeken genoemd, wat zoveel betekent als *verborgen* boeken. Namelijk in die zin dat ze duistere dingen bevatten, die niet zo'n helderheid aan de dag leggen als de *canonieke* boeken. *De Nederlandse Geloofsbelijdenis*, artikel 6 zegt ervan: *dewelke de kerk wel lezen kan, en daaruit ook onderwijzingen nemen, voor zover zij overeenkomen met de canonieke boeken, maar zij hebben zulk een*

kracht en vermogen niet, dat men door enig getuigenis van dien, enig stuk des geloofs of der christelijke religie zou kunnen bevestigen.

De Statenvertalers hebben de apocriefe boeken opgenomen in de Statenbijbel, hoewel ze er een waarschuwing bijvoegen dat ze niet dezelfde autoriteit bezitten als de gewone Bijbelboeken. Een teken dat ze die hoogachten!

Qumran-bibliotheek

Tot de Joodse literatuur behoort ook de Qumran-bibliotheek, of de *Dode-Zee rollen*. Dit zijn een groot aantal handschriften, veelal in een zeer fragmentarische toestand. Het betreft waarschijnlijk een rest van de bibliotheek van de Essenen. Daaronder zijn ook *Pseudografische boeken*. Dat zijn geschriften die een schrijver uitgaf op een andermans naam, of op een valse naam. Dat gebeurt nog wel, ook met goede bedoeling. In Qumran werden ook totaal onbekende boeken gevonden, zoals *De rol des strijds*; *De Damaskus rol* en *De rol der lofprijzingen*. De laatstgenoemde vertoont de klachten, gebeden, dankzegging en geloof op de eeuwige levende God, te midden van veel strijd, afval en beproevingen. Dr. A. van Selms schrijft in zijn voorwoord van *De rol der lofprijzingen*, uitgave 1957:

"Wellicht dat de grootste verrassingen voor de hedendaagse lezer is het feit dat men hier een gedachten wereld vindt, welke verwant is aan wat men de klassieke gereformeerde geloofs structuur zou kunnen noemen: de overtuiging van de volstreekte verwerpelijkheid van de mens, van de onweerstandelijke genade Gods, van de voorbeschikking en uitverkiezing. Een geschrift dat in de lijn past, welke van Jesaja en Paulus over Augustinus naar Calvijn loopt, verdient een bredere belangstelling dan die der vakgeleerden alleen."

Rabbijnse boeken

Targumim

Tot de Joodse boeken die onder de oudtestamentische periode vallen, behoren ook de Targums. De Targums zijn eigenlijk vertalingen van de Hebreeuwse Bijbel in het Aramees, aangevuld met korte verklaringen. Rabbi Mozes Maimonides, 1135-1204, een knap Joods geleerde, zegt dat er reeds een mondelinge verklaring plaats vond vanaf de tijd van Ezra, volgens Nehemia 8:9. De Targums werd te boek gesteld vóór het begin van onze jaartelling. Dr. Gill zegt dat er sporen van te vinden zijn in het Nieuwe Testament. Ze zijn van hoge waarde. (Zie voor citaten van Maimonides e.a. Dr. J. Gill in zijn: *Gebruik der Joodse schrijvers*. Gedrukt in de voorrede van de Bijbelverklaring van het Nieuwe Testament door Patrick, Polus, Welsh, Gill en anderen.)

De Misna

De Misna is een mondelinge overlevering van in hoofdzaak leefregels. Ongetwijfeld hebben Gods kinderen voor Christus' komst deze inzettingen onderhouden. De Heere Jezus zinspeelt op die overleveringen in Mattheüs 15:1-11 en Markus 7:1-16. Jezus zuiverde de wet van Mozes van die menselijke tradities. We moeten dat niet zó opvatten alsof ál de voorvaderlijke inzettingen verkeerd waren. Verre daarvan. Het verkeerde was dat de meeste Joden hun rechtvaardigheid voor God zochten in het strikte onderhouden van Gods geboden en de toegevoegde menselijke inzettingen. Daardoor ontstond een wettische godsdienst. De voornaamste vertegenwoordigers

hiervan waren de Farizeeën. Overigens waren dezen een betrouwbare groep in de samenleving.

Paulus is vanzelf doorkneed geweest in al die Joodse gewoonten. Na de uitstorting van de Heilige Geest, en vooral na de eerste Christelijke synode in 48, stelden de apostelen zich tegen het dwangmatig opleggen van deze leefregels voor de Joden. Tegenover de heidenen stelden zij zich veel scherper op. Zij werden in feite verboden zich als Jood te gedragen, Handelingen 15:28, 29. Daarna werd het Jodendom helaas meer aan de blindheid overgegeven, zodat hun overleveringen vermengd werden met allerlei waardeloze tradities, ja zelfs met fabelachtige vertellingen, Titus 1:14.

De misna, de inzettingen van de ouden, werden ongewijzigd te boek gesteld in de tweede eeuw ná Christus.

De Talmoeds

Dr. J. Gill breekt in de reeds genoemde voorrede een lans voor het bestuderen van de oude Joodse geschriften, om daardoor de Bijbel des te beter te begrijpen. O. a. citeert hij de beroemde Mr. Hugh Broughton, een grote kenner van oosterse talen. *"Daar is geen ander middel om de Christenen ervaren te maken in de bijbel, dan het evangelie te vergelijken met de talmudische geschriften, waar mede de stijl van het nieuwe testament de grootste overeenkomst heeft."*

Gill spreekt er zijn afkeuring over uit dat Godzalige schrijvers soms valse verklaringen en ongerijmde tekstuitleg geven, wat zij nooit gedaan hadden als ze zich wat meer verdiept hadden in de oude Joodse literatuur.

Waardering van de Joodse literatuur

Om de Joodse geschriften in hun juiste waarde te schatten, moeten wij ze gelezen hebben. En liefst in de oorspronkelijke taal. Ik bedoel dus hun boeken die vóór Christus dateren. Omdat ze in hun oorspronkelijke taal voor bijna niemand toegankelijk zijn - en er soms niet meer dan gedeelten en fragmenten van overgebleven zijn - moeten wij ons met vertalingen behelpen. Die vertalingen zijn soms weinig vloeiend. Oude Hebreeuwse stijl in moderne Hollandse woorden stoten sommige lezers af.

Bovendien moeten we in gedachten houden dat de Joden liefhebbers zijn van zinnebeelden en gelijkenissen, waarvan de Bijbel vol staat. Neem bijvoorbeeld Richteren 9. Jotham gebruikt een prachtige fabel om de burgers van Sichem te overtuigen van hun grote ondankbaarheid en probeert ze zo te beschamen. De bomen hebben een belangrijke raadszitting om een opperboom te kiezen. Ze sturen een delegatie naar de olijfboom, de vijgenboom en de druivenstruik. Vindt u het belachelijk? Ik niet. In tijd van ernstige ziekte gebruikte ik die drie vruchten, die Jotham sprekende invoert, als medicijnen. In die pratende bomen liggen leringen voor het geestelijk, natuurlijk, kerkelijk en maatschappelijk leven. En die hoogmoedige doornbos verbergt een spiegel. Ik, maar u ook, moeten daar maar eens goed in kijken. Maimonides zegt dat de Joodse geschriften op veel plaatsen niet naar hun letterlijke, maar naar hun zinnebeeldige zin verstaan moeten worden. Sommige lezers vatten alles letterlijk op en lachen om de inhoud. Ze houden de schrijvers voor

domme mensen. Maar wie is er dom, de schrijvers die geestelijke zaken beschrijven onder natuurlijke beelden, of de lezer die alles letterlijk opvat?

Het boek Henoch

Judas, de broer van Jakobus, - discipel van Jezus, Lucas 6:16, - maakte een beter gebruik van de oude geschriften van zijn volk. Hij las het boek van Henoch en hij waardeerde het. Kortere of langere tijd daarna wordt hij door de Geest gedreven om Gods kinderen een brief te schrijven. In zijn brief (vers 14) haalt hij een passage aan uit de profetie van Henoch. De brief van Judas werd opgenomen in de Canon.

Het boek waaruit Judas citeert is het zogenaamde *eerste boek van Henoch*. Er is een tweede boek op naam van Henoch, geschreven in een Slavische taal. Dit was een kerktaal uit Oost-Europa en Rusland. Dat boek handelt over *de geheimen van de zeven hemelen en over openbaringen betreffende de schepping en de zondvloed*. Het besluit met vermaningen en met Henochs hemelvaart. Het boek is waarschijnlijk rond de 1ste eeuw na Christus samengesteld.

Er is nog een derde boek op Henochs naam in het Hebreeuws samengesteld, waarschijnlijk door Joodse rabbi's, uit de 2de of 3^e eeuw na Christus. Wij laten die 2 laatste boeken buiten beschouwing.

Het eerste boek van Henoch bestaat uit zeven hoofdstukken, of zeven *boeken*, zoals de ouden dat noemden. Deze zeven boeken zijn van diverse auteurs uit de tijd van ca. 300-65 jaar vóór Christus. Het complete boek is oorspronkelijk in het Hebreeuws of Aramees geschreven. Er zijn vertalingen van in het Grieks, Latijns en Ethiopisch. In Ethiopië had het zo'n groot gezag in de eerste Christelijke kerk dat het boek onder de Canonieke boeken van het Oude Testament werd gerekend. Door de oude kerkvaders werd Henochs boek regelmatig geciteerd.

Het Ethiopische boek is voor het eerst in Europa gekomen in 1773. Een Schotse reiziger, J. Bruce, bracht het mee uit Afrika. Het werd in 1800 gepubliceerd in het Frans en in 1821 in het Engels.

Het complete eerste boek van Henoch heeft de volgende inhoud:

1. Het boek van de wachters, (= engelen)
2. Het boek van de gelijkenissen. Een gedeelte van dit boek wordt hierna geciteerd
3. Het astronomische boek
4. Het boek van de droomgezichten
5. Een brief van Henoch
 - Twee aanhangsels:
6. De geboorte van Noach
7. Henochs opdracht aan de mensheid.

Vanzelfsprekend heeft Henoch al deze boeken niet zelf geschreven. De kerninhoud van Henochs profetie is vanzelf wel van hem afkomstig. Deze profetie is wellicht door Noach meegedeeld aan zijn kinderen en zo werd ze in de heilige linie bewaard. Dit kon gemakkelijk gebeuren, want Noach leefde 350 jaar na de zondvloed. Hij stierf in de tijd dat Abraham geboren werd, ca. 2000 jaar voor de Chr. jaartelling. Misschien is de hoofdinhoud in die tijd wel op papier gezet. Als je leest over de

kleitabletten uit die tijd, hoe de schrijfkunst reeds ontwikkeld was in de dagen van Abraham, is dit heel goed mogelijk. Een andere optie is dat Mozes het boek heeft beschreven. Mozes schreef bijvoorbeeld ook een apart boek over de oorlog van Israël met Amalek, Exodus 17:14. Hoe dit zij, het boek van Henoch wat wij hebben, dateert wat de oudste stukken betreft uit de vierde eeuw vóór Christus, kort nadat Ezra de Canon had afgesloten. Het is ook te begrijpen dat er rondom zo'n gezaghebbende profeet heel wat verhalen zijn gevormd onder het oude volk van God in Israël. In *De dode zierollen* schrijft dr. Van der Woude over het boek Henoch als volgt:

HET BOEK VAN HENOCH

Omdat Henoch in de hemel werd opgenomen (Gen. 5:24), groeide hij vrij snel uit tot bemiddelaar van hemelse openbaringen en werden aan hem werken van apocalyptische aard toegeschreven. Verschillende van deze geschriften, die oorspronkelijk afzonderlijk in omloop waren, werden ondergebracht in een grote verzameling van Henoch-boeken, die groot gezag genoten. Het boek Jubileën [een oud Joods geschrift] maakt daarvan gebruik en wij vinden haar eveneens in het Nieuwe Testament aangehaald (Judas vers 14-15). Wij bezitten een aantal fragmenten daarvan in Griekse vertaling en kennen gedeelten van de verzameling in andere talen, zoals het Syrisch, het Latijn en het Koptisch. Maar zij is ons vooral bekend, omdat de Ethiopische kerk haar onder de bijbelse geschriften opgenomen en zo aan de vergetelheid ontrukkt heeft. De Ethiopische vertaling, die vijf van aan Henoch toegeschreven werken bevat, staat bekend onder de naam I Henoch of de Ethiopische Henoch. Sedert deze boeken in de achttiende eeuw in Europa bekend zijn en in de negentiende eeuw uit het Ethiopisch vertaald werden, *zijn het belang en de ouderdom van de geschriften ruimschoots onderkend*. Maar hun werkelijke betekenis kon pas, dankzij de ontdekking van de resten van talrijke kopieën van het in het Aramees geschreven origineel, die in grot 4 van Qumrán aan het licht gekomen zijn, vastgesteld worden. Om de waarde van deze fragmenten te kunnen inschatten is het nodig in het kort de verschillende boeken waaruit I Henoch bestaat, aan de orde te stellen.

Het Boek van de Wachters (I Henoch 1-36) bevat een algemene inleiding (1-5), het oudste kernverhaal waarin de val van de engelen verteld wordt (waarbij Henoch niet als bemiddelaar optreedt; 6-11), het relaas van de missie van Henoch ter aankondiging van de straf voor de afvallige engelen en van zijn opneming ten hemel tot voor de troon van God om te bemiddelen ten gunste van dezen (zonder positief resultaat; 12-16) benevens de beschrijving zijn twee reizen, gedurende welke hem allerlei geheimenissen geopenbaard worden en alle plaatsen, van de onderwereld tot aan het paradijs, getoond worden.

Het Boek van de Gelijkenissen (I Henoch 37-71) bestaat uit drie gelijkenissen. In de eerste (38-44) wordt Henoch ten hemel opgenomen, waar hij de woonplaatsen van de rechtvaardigen, van de engelen en van de Messias aanschouwt, en waarin hem alle hemelse geheimenissen worden getoond. De tweede (45-57) is gewijd aan de beschrijving van de Messias, de Messiaanse tijd en het oordeel dat de Messias over de wereld zal uitoefenen. De derde (58-71) bevat openbaringen aangaande atmosferische verschijnselen, de gelukzaligheid van de rechtvaardigen en het oordeel dat de "Zoon des mensen" zal vellen, samen met andere stof die naderhand toegevoegd lijkt te zijn, waarbij de hemelvaart van Henoch het hoogtepunt vormt.

Het Astronomische boek (I Henoch 72-82) bevat door Henoch doorgegeven onderwijzingen over de loop van de sterren en de gang van de winden, benevens over de kalender, onderwijzingen hem verstrekt door de aartsengel Uriël. Het boek draagt in de Ethiopische overlevering een resumerend en verward karakter.

Het Boek van de Droomgezichten (I Henoch 83-90) bevat twee dromen c.q. visioenen van Henoch. In de eerste (83-84) beschrijft hij aan zijn zoon Methuselach de straf die God over de aarde zal brengen (de zondvloed), en zijn gebed om de redding van de rechtvaardigen. In de tweede (85-90) wordt de geschiedenis van Israël getekend vanaf het begin tot aan de Messiaanse tijd, waarbij de optredende figuren door verschillende dieren worden verzinnebeeld.

De Brief van Henoch (91-105) bevat de "wekenapocalyps" (91-93), een nieuwe beschrijving van de wereldgeschiedenis vanaf de schepping tot aan het laatste oordeel binnen een tien 'weken'-schema, benevens een reeks van vermanende gedeelten met jammerklachten over het lot van de goddelozen en uitingen van vreugde betreffende het loon van de rechtvaardigen.

Deze vijf onderdelen worden besloten met twee aanhangsels: één stammend uit het boek van Noach (106-107) en een tweede (108), ontleend aan een 'ander boek geschreven door Henoch', die dienst doen als afsluiting van de gehele verzameling.

De kritische bestudering van de Ethiopische tekst van Henoch heeft geleid tot de volgende conclusies:

- a) dat de verschillende boeken zeer waarschijnlijk eens in omloop geweest zijn als zelfstandige werken, waarvan de oorsprong en de tijd van ontstaan zeer verschillend beoordeeld is, maar die vóór-christelijk zijn;
 - b) dat de oorspronkelijke werken geschreven zijn in een Semitische taal, waarop de Griekse en latere vertalingen berusten;
 - c) dat de wijze waarop de oorspronkelijke geschriften ons in het Ethiopisch zijn overgeleverd, in vele gevallen gebrekkig is. Deze conclusies zijn ruimschoots bevestigd door de publicatie van de Aramese fragmenten uit grot 4 van Qumrán. Zij hebben ons bovendien vele andere belangrijke gegevens aangereikt, zowel inzake de oorspronkelijk zelfstandige geschriften als aangaande het proces waardoor zij tot de ene verzameling die ons als I Henoch bekend staat, samengesmeed werden.
- Einde citaat Van der Woude.

Henoch en Judas

Henoch was vanaf Adam, de zevende stamvader van Christus. Judas zegt van hem in vers 14 en 15:

En van dezen heeft ook Henoch, de zevende van Adam, geprofeteerd, zeggende: zie de Heere is gekomen met Zijn vele duizenden heiligen, om gericht te houden tegen allen, en te straffen alle goddelozen onder hen, vanwege al hun goddeloze werken, die zij goddelooslijk gedaan hebben, en vanwege al de harde woorden, die de goddeloze zondaars tegen Hem gesproken hebben.

Deze tekst staat beschreven in 1 Henoch 1:16-18. Ze luidt:

Wanneer Hij komt met de tienduizenden van Zijn heiligen om gericht uit te oefenen aan ieder en alle goddelozen vernietigt en alle vlees tot verantwoording roept, vanwege al hun goddeloze daden, die zij in woord en daad bedreven hebben. En

vanwege alle grote en harde woorden, die de goddeloze zondaren tegen Hem gesproken hebben.

Judas erkent Henoch als een profeet. Oude Joodse rabbi's leerden dat Henochs profetische gaven ook uitkwam in de geboorte van zijn zoon Methúsalach. Die naam kan betekenen: *hij sterft en de vloed is*. *Meth* betekent: hij sterft; *u* (Hebreeuwse *vau*, wordt uitgesproken *oe*), betekent: en; *salach* is: vloed komt. Het woord *salachien* wordt in modern Hebreeuws ook gebruikt, en betekent *bevloeiide (grond)*.

Dr. Gill citeert Rabijnen die zeggen dat Methúsalach 5 dagen voor de vloed stierf, zie zijn commentaar bij Gen. 5:22.

De Schrift zegt: *En Henoch wandelde met God nadat hij Methúsalach gewonnen had*, Genesis 5:22. Henoch was Gods profeet vanaf zijn 65e jaar. Hij heeft zowel de ondergang van de eerste wereld door het water voorzien maar ook de ondergang van de tweede wereld door vuur! Zijn profetie betreffende de zondvloed is na ca. 970 jaar vervuld. Het jaar waarin Methúsalach stierf. Zal zijn andere profetie on vervuld blijven? Is het niet heel belangrijk, naar deze oude profeet te luisteren? Als wij het boek van Henoch aandachtig lezen, en daarna de brief van Judas, kunnen wij merken hoeveel Judas van Henochs profetie heeft overgenomen.

Henoch en de eerste brief van Petrus

Petrus haalt Henochs naam niet aan, maar wel zijn woorden, in zijn 2e brief hoofdstuk 2 en 3. Bovendien heeft Petrus in zijn eerste brief hoofdstuk 3:19, 20 ook reeds geschreven over de tijd voorafgaand aan de zondvloed. Zijn woorden doen sterk denken aan een *boek van Noach*, waarvan fragmenten - als aanhangsel - zijn ingevoegd in het boek van Henoch. Onderstaande vier teksten uit het boek van Noach kunnen dat aantonen:

Noach 54:7, 10.

7. *En in die dagen zal de straf van de Heere der geesten uitgaan. En alle schatkamers der wateren die boven in de hemel zijn en alle fonteinen der wateren die op de aarde zijn, zullen uitgegoten worden.*

8. *En al de wateren (boven) zullen verenigd worden met de andere wateren (beneden). De wateren des hemels zijn (als) mannen. En die onder de aarde zijn, (als) vrouwen.*

9. *En zij zullen uitgeroeid worden, allen die op de aarde wonen en die onder de einden des hemels woonden.*

10. *Omdat zij niet aflieten van hun goddeloze werken die ze op de aarde hebben bedreven, zullen ze verdorven worden.*

Petrus ziet op dezelfde zaak als hij zegt dat Christus door Zijn Geest in de dagen vóór de zondvloed reeds door Noach heeft laten prediken. *Die geesten die nu in de gevangenis zijn*, zegt Petrus, *zijn het woord Gods ongehoorzaam geweest, hoewel de Heere hen met zoveel lankmoedigheid heeft verdragen. Alleen Noach en zijn achtal bleven behouden in de ark.* (1 Petrus 3:19-21)

Petrus vergelijkt de ark op het water van de zondvloed met het doopwater. Niet de afwassing van ons lichaam met het doopwater kan ons behouden maar *het geloof in een gestorven en opgestane Christus*. Dat is de doop van de Geest en met de Geest

waardoor onze ziel en consciëntie gaat vragen naar de wil van God in Christus, Die ons voorgegaan is in het water des doods, maar Die daaruit is opgestaan en nu leeft aan Gods rechterhand.

In het boek van Henoch wordt duidelijk wat bedoeld wordt met de Naam van de *Heere der geesten*. In de Joodse literatuur worden gestorven mensen dikwijls *geesten* genoemd. Petrus neemt die uitdrukking over. Hij zegt dat Christus tot de geesten in de gevangenis gepredikt heeft. Natuurlijk bedoelt hij niet dat Christus tot die geesten preekte in de hel nadat ze gestorven waren. Maar Petrus bedoelt dat Christus door Zijn profeet Noach liet prediken voor de mensen die toen op aarde leefden. Zij worden geesten genoemd, omdat ze gestorven zijn. Dat is niets vreemds. Mozes noemt God ook: *O, God, God der geesten van alle vlees*, Num. 16:22.

De andere betekenis van *Heere der geesten* is dat God een Heere van de engelen is, die bij het oude volk van God zoveel betekenden, en helaas bij ons zo weinig aandacht meer krijgen.

Het boek van Henoch heb ik helaas niet helemaal kunnen vergelijken met de Engelse editie. Mijn bedoeling is, met dit citaat u een idee te geven van de waardevolle geschriften die het Jodendom aan ons heeft nagelaten.

ZEGEN EN OORDEEL

Hoofdstuk 1

1 De woorden van de zegeningen door Henoch, waarmee hij de uitverkorenen en rechtvaardigen zegende, die zullen leven 2 op de dag van verdrukking, wanneer alle slechte en goddeloze (mensen) verwijderd zullen worden. En hij maakte zich een gelijkenis en zei - Henoch een rechtvaardig man, wiens ogen werden geopend door God, zag het visioen van de Heilige in de hemelen, dat de engelen mij toonden, en van hen hoorde ik alles, en van hen begreep ik terwijl ik zag, maar niet voor deze generatie, maar voor een verafgelegene, 3 die nog moet komen. Met betrekking tot de uitverkorenen zei ik, en maakte aangaande hen mijn gelijkenis:

- De Heilige Verhevene zal uit zijn verblijfplaats komen,
4. En de eeuwige God zal op de aarde treden, (zelfs) op de berg Sinai, en uit zijn legerstede verschijnen, en verschijnen in de sterkte van Zijn almacht vanuit de hemel der hemelen.
 5. En allen zullen door vrees bevangen worden, en de Wachters zullen sidderen, en grote vrees en beven zal hen in zijn greep krijgen tot aan de uiteinden der aarde.
 6. En de hoge bergen zullen door elkaar geschud worden, en de verheven heuvels zullen geslecht worden, en zullen smelten als was voor de vlam.
 7. En de aarde zal geheel in duisternis worden gehuld, en alles wat op aarde is zal wegvlieden, en er zal een oordeel over alle (mensen) zijn.
 8. Maar met de rechtvaardigen zal Hij vrede stichten, en de uitverkorenen zal Hij beveiligen, en genade zal hun deel zijn. En zij zullen allen God toebehoren, en het zal hen voorspoedig gaan, en zij zullen allen gezegend worden. En Hij zal hen allen helpen, en het licht zal aan hen verschijnen, en Hij zal de vrede met hen aangaan.
 9. En zie! De Heer is met zijn heilige myriaden gekomen, om aan allen het oordeel te voltrekken, en om alle goddelozen te vernietigen; om alle vlees schuldig te verklaren betreffende al hun goddeloze daden die zij op goddeloze wijze bedreven hebben, en betreffende alle aanstootgevende dingen die goddeloze zondaars tegen Hem gesproken hebben.

Hoofdstuk 2

1 Aanschouw toch alle hemellichamen, hoe zij hun baan niet veranderen, en de hemellichten, hoe zij alle in hun eigen volgorde opkomen en ondergaan overeenkomstig hun seizoen, en **2** de hen toegewezen plaats niet overschrijden. Bezie toch de aarde, en schenk aandacht aan de dingen die daarop plaatsvinden van het eerste tot het laatste, hoe bestendig ze zijn, hoe geen van de dingen op aarde **3** veranderen, maar zich als Gods werken betonen. Neem in de zomer en winter waar hoe de hele aarde met water verzadigd wordt, en wolken dauw en regen over haar komen.

Hoofdstuk 3

Aanschouw en zie hoe (in de winter) alle bomen schijnen te zijn verdord en al hun bladeren hebben laten vallen, behalve een veertiental bomen, die hun bladerdak niet verliezen maar het oude bladerdak twee tot drie jaar behouden, totdat het nieuwe komt.

Hoofdstuk 4

En nogmaals, aanschouw toch hoe in de zomerdagen de zon recht boven de aarde staat, en gij de schaduw en een heenkomen voor de hitte van de zon zoekt. En de aarde eveneens blakert van de gloeiende hitte, en gij de aarde of een rots niet betreden kunt vanwege haar hitte.

Hoofdstuk 5

1 Aanschouw toch hoe de bomen zich met groene bladeren bedekken en vrucht dragen; waarvan gij getuigenis aflegt en ten aanzien van al Zijn werken weet en erkent dat Hij die voor eeuwig leeft ze zo gemaakt heeft. **2** En al Zijn werken blijven zo jaar in jaar uit voor altijd doorgaan, en alle taken die ze voor Hem tot stand brengen, en hun taken veranderen niet, maar zoals God het verordend heeft, zo wordt het gedaan. **3** En zie hoe de zee en de rivieren op eenzelfde manier de taken, die door Hem aan hen geboden zijn, voltooien en niet wijzigen.

4. Maar gij, gij zijt niet standvastig geweest, noch hebt gij de geboden van de Heer opgevolgd.
Maar gij hebt u afgekeerd en trotse en vermetelee woorden gesproken, met uw onreine monden, en tegen zijn grootsheid.
Oh, gij verstokten van hart, gij zult geen vrede vinden.
5. Daarom zult gij uw dagen verafschuwen,
en de jaren van uw leven zullen vergaan,
en de jaren van uw vernietiging zullen vermenigvuldigd worden in een eeuwigdurende vervloeking,
en gij zult geen genade vinden.
6. In die dagen zult gij uw namen tot een eeuwige schande bij de rechtvaardigen achterlaten,
En bij u zullen allen die een vloek uitspreken, zich vervloeken.
En alle zondaars en goddelozen zullen vanwege uw goddeloosheid een vloek over zich afsmecken.
Maar alle (rechtvaardigen) zullen zich verheugen,
en er zal een vergeving van zonden zijn,

- en elke genade en vrede en verdraagzaamheid;
er zal redding voor hen zijn, een goede gezindheid.
7. En voor al gij zondaars zal er geen redding zijn,
maar op u allen zal een vloek blijven rusten.
Voor de rechtvaardigen echter zal er licht geluk en vrede zijn,
en zij zullen de aarde beërven.
 8. En dan zal er aan de uitverkorenen wijsheid geschonken worden,
en zij allen zullen leven en nooit meer zondigen,
noch door goddeloosheid, noch door hoogmoed.
Maar zij die wijs zijn zullen ook nederig zijn.
 9. En zij zullen niet opnieuw overtredingen begaan,
noch zullen ze alle dagen van hun leven zondigen,
noch zullen ze sterven door (Gods) woede of wraak,
maar alle dagen van hun leven zullen ze voltooien.
En hun leven zal in vrede verlengd worden,
en hun jaren van vreugde zullen vermenigvuldigd worden,
in eeuwige blijheid en vrede,
alle dagen van hun leven.

Hoofdstuk 6

1 En het gebeurde dat toen de mensenkinderen talrijk geworden waren, dat er aan hen in die dagen **2** mooie en bevallige dochters geboren werden. En de engelen, de kinderen van de hemel, zagen hen, verlangden naar hen, en zeiden tegen elkaar: 'Kom, laat ons vrouwen kiezen vanuit de mensenkinderen **3** en nageslacht bij hen verwekken'. En Semjeza, die hun leider was, zei tegen hen: 'Ik ben bang dat gij niet **4** werkelijk met deze daad zult instemmen, en ik alleen de straf voor een grote zonde zal moeten dragen'. En zij allen antwoordden hem en zeiden: 'Laat ons allen met een eed zweren, en ons onder wederzijds toezicht allen aan elkaar binden **5** om dit plan niet te verlaten, maar het uit te voeren'. Toen zwoeren zij gezamenlijk en verbonden zich eraan **6** door er wederzijds op toe te zien. En het waren er allen tezamen een tweehonderd die in de dagen van Jered neerdaalden op de top van de berg Hermon, en zij noemden het de berg Hermon omdat zij gezworen hadden **7** en zich eraan verbonden hadden door er wederzijds op toe te zien. En dit zijn de namen van hun leiders: Semjeza, hun leider, Areklba, Rameël, Kokablel, Tamlel, Ramlel, Danel, Ezekweël, Barekwijal, **8** Azazel, Armaros, Baterel, Ananel, Zakwiël, Samzepeël, Saterel, Turel, Jomjael, Sariël. Dit zijn hun oversten van tien.

Hoofdstuk 7

1 En alle anderen met hen namen zichzelf vrouwen, en ieder koos er een voor zich, en zij begonnen in hen te gaan en zich met hen te verontreinigen, en zij leerden hen tovernarij **2** en banspreuken, en het insnijden van wortels, en maakten hen vertrouwd met kruiden. En zij **3** werden zwanger, en zij baarden grote reuzen, wier grootte drieduizend(?) el was; Dezen verorberden **4** alles wat de mensen voortbrachten. En toen de mensen ze niet langer konden onderhouden, keerden de reuzen zich tegen **5** hen en aten mensen op. En zij begonnen te zondigen tegen vogels, en dieren, en

reptielen, en **6** vissen, en eenieder de ander zijn vlees te eten, en het bloed te drinken. Daarna klaagde de aarde de wettelozen aan...

Hoofdstuk 8

1 En Azazel leerde de mensen zwaarden te maken, en messen, en schilden, en borstplaten, en deed hen de metalen van de aarde kennen en de kunst om hen te bewerken, en armbanden en ornamenten, en het gebruik van antimoon, en het vervraaien van de oogleden, en allerlei soorten kostbare gesteenten, en elke **2** kleurvloeistof. En er kwam veel goddeloosheid op, en zij gaven zich over aan verkrachtingen, en zij **3** werden tot dwaling geleid, en werden verdorven in al hun wegen. Semjeza onderwees banspreuken en wortelinsnijdingen, Armaros het opheffen van banspreuken, Barakwjal (onderwees) astrologie, Kokabel de constellaties, Ezekweël de kennis van de wolken, Arakwiël de tekenen van de aarde, Samsiël de tekenen van de zon, en Sariël de baan van de maan. En naarmate de mensen wegwijnden, schreeuwden zij het uit, en hun roep steeg op ten hemel...

Hoofdstuk 9

1 En in die tijd keken Michaël, Uriël, Rafael, en Gabriël vanuit de hemel neer en zagen het vele bloed dat **2** op de aarde vergoten werd. En zij zeiden tegen elkaar: 'De aarde die zonder bewoner gemaakt is schreeuwt het uit met de stem van hun hulpgeroep tot aan de hemelpoorten. **3** En nu tot ulieden, gij heiligen van de hemel, de zielen van de mens doen hun beklag, zeggende: "Breng onze zaak **4** voor de Allerhoogste". En zij zeiden tot de Heer der tijden: 'Heer der heren, God der goden, Koning der koningen, en God der tijden, de troon van Uw heerlijkheid (staat) tot in alle generaties der **5** tijden, en Uw naam heilig en verheerlijkt en gezegend tot in alle tijden! U heeft alle dingen gemaakt, en macht over alle dingen heeft U; en alle dingen zijn naakt en open voor uw aangezicht, en U ziet **6** alle dingen, en niets kan zich voor U verbergen. U ziet wat Azazel gedaan heeft, die elke onrechtvaardigheid op aarde onderwezen heeft en de eeuwige geheimen die (bewaard) werden in de hemel, die **7** mensen nastreefden om te leren, en Semjeza, die U autoriteit gegeven hebt om het gezag te dragen over zijn metgezellen. **8** En zij zijn naar de dochters van de mens op aarde gegaan, en hebben geslapen met **9** de vrouwen, en hebben zich verontreinigd, en hen allerlei soorten zonden geopenbaard. En de vrouwen hebben **10** reuzen gebaard, en de gehele aarde is daarop vervuld geraakt van bloed en onrechtvaardigheid. En zie, de zielen van degenen die gestorven zijn roepen en vragen om gehoor tot aan de hemelpoorten, en hun weeklachten zijn opgestegen, en kunnen niet ophouden vanwege de wetteloze daden die **11** op aarde gedaan worden. En U weet alle dingen voordat ze gaan gebeuren, en U ziet deze dingen en U ondergaat het, en U zegt ons niet wat wij ten aanzien ervan moeten doen'.

Hoofdstuk 10

1 Daarna zei de Allerhoogste, de Heilige en Verhevene sprak, en zond Uriël naar de zoon van Lamech, **2** en zei tot hem: 'Ga naar Noach en zeg hem in mijn naam:

"Verberg jezelf!" en openbaar hem het einde dat nadert, dat de gehele aarde vernietigd zal worden, en er een zondvloed gaat komen **3** over de gehele aarde, die alles wat op aarde is zal vernietigen. En geef hem dan aanwijzingen, zodat hij kan ontkomen **4** en zijn zaad gespaard mag blijven voor alle generaties van de wereld'. En wederom zei de Heer tot Rafael: 'Bind Azazel bij handen en voeten, en werp hem in de duisternis: en maak een opening **5** in de woestijn, die in Dudaël is, en werp hem daarin. En plaats boven hem ruige en scherpe rotsen, en bedek hem met duisternis, en laat hem daar voor alle tijden verblijven, en bedek zijn aangezicht, zodat hij **6** het licht niet kan zien. En op de dag van het grote oordeel zal hij in het vuur geworpen worden. En genees de aarde die de engelen verdorven hebben, **7** en verkondig de genezing van de aarde, opdat zij de pestilentie kunnen helen, en dat alle mensenkinderen niet zullen wegwijnen door al de geheime dingen die de **8** Wachters ontsluitend en aan hun zonen onderwezen hebben. En de gehele aarde is verdorven geworden **9** door de werken die Azazel heeft onderwezen; schrijf hem alle zonde toe'. En tot Gabriël zei de Heer: 'Trek op tegen de bastaards en de verworpenen, en tegen de kinderen der verkrachting, en vernietig (de kinderen der verkrachting en) de kinderen van de Wachters vanuit het midden der mensen (en veroorzaak het dat zij weggaan); zend hen de een tegen de ander, zodat zij elkaar zullen vernietigen in de strijd, **10** want zij zullen geen lengte van dagen hebben. En geen verzoek dat zij u zullen doen zal hun vaders terwille van hen toegestaan worden: want zij hopen een leven tot in tijden te hebben en **11** dat elk van hen vijfhonderd jaar zal leven'. En de Heer zei tegen Michael: 'Ga, bind Semjeza en zijn metgezellen, die zich met vrouwen hebben verenigd, zodat zij zich met hen hebben bevlekt **12** in al hun onreinheid. En wanneer hun zonen elkaar hebben afgeslacht, en zij de vernietiging van hun geliefden hebben gezien, bind hen dan vast voor zeventig generaties in de dalen der aarde, tot op de dag van hun oordeel en bestemming, totdat het oordeel dat **13** voor alle tijden is wordt volbracht. In die dagen zullen ze naar de afgrond van vuur worden weggeleid: **14** en naar de pijniging en de gevangenis waarin ze voor alle tijden opgesloten zullen worden. En wie dan ook veroordeeld en vernietigd zal worden zal van dan af aan tezamen met hen gebonden worden tot aan het einde van alle generaties. **15** En vernietig al de geesten van de verworpene en de kinderen van de Wachters, omdat zij de mensheid slecht gemaakt hebben. **16** Vernietig alle slechtheid van de oppervlakte der aarde en laat elk slecht werk tot een einde komen, en laat de inplanting van rechtvaardigheid en waarheid tevoorschijn komen, en het zal een zegen betekenen; de werken van rechtvaardigheid en waarheid zullen van dan af aan in waarheid en vreugde gezaaid worden.

17. En dan zullen alle rechtvaardigen ontkomen,
 en zullen leven totdat ze duizende kinderen hebben verwekt,
 en alle dagen van hun jeugd en hun ouderdom
 zullen zij in vrede voltooien.

18 En dan zal de gehele aarde in rechtvaardigheid bebouwd worden, en zal geheel met bomen beplant worden **19** en volledig gezegend zijn. En elk soort kostbare boom zal erop geplant worden, en zij zullen er wijngaarden op aanleggen; en de wijngaard die zij erop aanleggen zal wijn in overvloed voortbrengen, en wat betreft alle zaden die erop gezaaid worden, elke maat ervan zal er duizend dragen, en elke maat olijven zal tien persingen **20** olie voortbrengen. En gij moet de aarde reinigen van alle verdrukking, en van alle onrechtvaardigheid, en van alle zonde, en van alle goddeloosheid; en alle onreinheid die er op aarde begaan is **21** verwijder die van de aarde. En alle mensenkinderen zullen rechtvaardig worden, en alle naties **22** zullen

hun toewijding schenken en zullen Mij loven, en allen zullen Mij aanbidden. En de aarde zal gereinigd worden van al haar vervuiling, en van elke zonde, en elke bestraffing, en elke pijniging, en ik zal die er nooit meer tegen zenden, niet van generatie tot generatie noch tot in aller tijden.

Hoofdstuk 11

1 En in die dagen zal Ik de voorraadkamers van zegening die in de hemel zijn openen, opdat die neergezonden **2** worden over het werk en de arbeid van de mensenkinderen. En waarheid en vrede zullen elkaar vergezellen, gedurende alle dagen der wereld en gedurende alle mensengeneraties'.

Hoofdstuk 12

1 Voordat deze dingen gebeurden werd Henoeh verborgen, en geen der mensenkinderen wist waar hij **2** verborgen was, en wat er van hem geworden was. En zijn bezigheden hadden te maken met de Wachters, en zijn dagen waren met de heiligen. **3** En ik Henoeh was de Souverein en Koning der eeuwen aan het zegenen, en zie! de Wachters **4** riepen mij - Henoeh de schrijftsteller - en zeiden tot mij: 'Henoeh, gij schrijftsteller van rechtvaardigheid, ga, verklaar aan de Wachters der hemel die de hoge hemel, de heilige eeuwige plaats, verlaten hebben en zich met vrouwen verontreinigd hebben, en de dingen naar de wijze van de aardse kinderen gedaan hebben, en vrouwen in bezit hebben genomen: **5** "Gijlieden hebt de aarde een grote vernietiging toegebracht, en gij zult geen vrede noch vergeving van **6** zonde hebben; en in dezelfde mate waarin zij genieten van hun kinderen, zullen zij het vermoorden van hun geliefden zien, en over de vernietiging van hun kinderen zullen zij weklagen, en er tot in tijden hun smekingen op richten, maar genade en vrede zullen zij niet verkrijgen".

Hoofdstuk 13

1 En Henoeh ging en zei: 'Azazel, gij zult geen vrede kennen: er is een strenge veroordeling tegen u uitgegaan **2** om u te binden; En gij zult meededogen noch verzoek ingewilligd krijgen, vanwege de onrechtvaardigheid die gij onderwezen hebt, en vanwege alle werken der goddeloosheid **3** en onrechtvaardigheid en zonde die gij de mensen getoond hebt'. Toen ging ik en sprak tegen hen allen **4** tezamen, en zij waren allen bevreesd, en angst en beving maakten zich van hen meester. En zij verzochten mij een verzoekschrift voor hen op te stellen, opdat hen vergeving geschonken mocht worden, en hun verzoekschrift voor te lezen in de aanwezigheid **5** van de Heer der hemel. Want vanaf dat moment konden zij niet meer (met Hem) spreken, noch hun ogen **6** naar de hemel oprichten, wegens de schaamte van hun zonden waardoor zij vervloekt waren. Toen schreef ik hun verzoekschrift uit, en het gebed met betrekking tot hun geesten en hun persoonlijke daden, en met betrekking tot hun **7** verzoeken dat zij vergeving en verlenging van leven zouden mogen hebben. En ik ging heen en zat neer bij de wateren van Dan, in het land van Dan, in het zuidwesten van Hermon; Ik las hun verzoekschrift totdat ik **8** in slaap viel. En ziedaar, ik kreeg een droom, en er kwamen visioenen over mij, en ik zag visioenen van bestraffing, en een stem kwam mij verzoeken het aan de zonen van de hemel te

vertellen, en hen terecht te wijzen. **9** En toen ik wakker werd, kwam ik naar hen toe, en zij zaten allen bij elkaar vergaderd te wenen in **10** Abelsjaïl, dat tussen Libanon en Sirese ligt, met hun gezichten bedekt. En ik somde voor hen alle visioenen op, die ik in mijn slaap gezien had, en ik begon de woorden der rechtvaardigheid te spreken en de hemelse Wachters terecht te wijzen.

Hoofdstuk 14

1 Het boek van de woorden der rechtvaardigheid en van de terechtwijzing van de eeuwenoude Wachters in overeenstemming **2** met de verordening van de Heilige Verhevene in het visioen. Ik zag in mijn slaap hetgeen ik nu vertellen zal met een tong van vlees en de adem van mijn mond: die de Verhevene aan de mensen gegeven heeft om **3** ermee met elkaar te overleggen en in hun hart begrip te verkrijgen. Zoals Hij de mens heeft geschapen en hem het vermogen heeft gegeven het woord van wijsheid te begrijpen, zo heeft Hij mij eveneens geschapen en mij het vermogen gegeven om **4** de Wachters, de kinderen der hemel, terecht te wijzen. Ik heb het verzoekschrift van ulieden uitgeschreven, en in mijn visioen werd het aldus duidelijk, dat uw verzoekschrift zelfs niet tot in alle dagen der eeuwigheid ingewilligd zal worden, en dat dit oordeel **5** uiteindelijk aan u is opgelegd: het zal niet voor u ingewilligd worden. En van nu af aan zult gij niet meer in de hemel opstijgen tot in alle eeuwigheid, en in de kluisters der aarde zo luidt de verordening **6** zult gij voor alle dagen der wereld gebonden worden. Maar voordien zult gij de vernietiging van uw geliefde zonen meemaken en gij zult geen plezier aan hen beleven, maar zij zullen voor uw ogen omkomen **7** door het zwaard. En uw verzoekschrift ten behoeve van hen zal niet ingewilligd worden, evenmin als die van ulieden zelf: ook al weent en bidt gij en spreekt gij alle woorden die het geschrift bevat dat ik heb **8** geschreven. En het visioen werd mij aldus getoond: Zie, in het visioen nodigden wolken mij uit en was er mist die mij opriep, en de baan der sterren en lichtflitsen deden mij spoeden en haasten, en de winden in **9** het visioen deden mij vliegen en tilden mij op, en droegen mij ten hemel. En ik ging er binnen totdat ik langs een muur trok die uit kristallen opgebouwd was en omgeven werd door tongen van vuur; en het begon mij schrik aan te jagen. **10** En ik ging de tongen van vuur binnen en trok langs een groot huis dat uit kristallen was opgebouwd; en de muren van het huis waren gelijk een betegelde vloer uit kristallen (gemaakt), en haar fundering was **11** van kristal. Haar bovenbouw was als het pad der sterren en lichtflitsen, en daartussen waren **12** gloeiende cherubijnen, en hun gewelf was (helder als) water. Een vlamvend vuur omgaf de muren, en haar **13** portalen gloeiden met vuur. En ik ging dat huis binnen, en het was er heet als vuur en koud als ijs, er **14** waren geen levenstekenen daarbinnen: vrees bedekte mij, en benauwing kreeg mij in haar greep. En terwijl ik sidderde **15** en trilde, viel ik op mijn aangezicht. En ik kreeg een visioen. En zie! Er was een tweede huis, groter **16** dan het vorige, en het gehele portaal stond voor mij open, en het was uit vuurvlammen gebouwd. En in elk opzicht blonk het zo uit in schittering en uitnemendheid en grootsheid, dat ik niet in staat ben aan ulieden haar **17** schittering en grootsheid te beschrijven. En haar vloer was van vuur, en erboven waren lichtflitsen en het pad **18** der sterren, en haar bovenbouw was eveneens een vlamvend vuur. En ik keek en zag daarbinnen een verheven troon waarvan het uiterlijk was als kristal, en de wielen ervan waren als de schijnende zon, en daar was de aanblik van **19** cherubijnen. En vanonder de troon kwamen er stromen vlamvend

vuur vandaan, zodat ik er niet naar kon kijken. **20** En de Grote Majesteit zat daarop, en Zijn gewaad scheen helderder dan de zon en **21** was witter dan welke sneeuw dan ook. Geen der engelen kon binnenkomen en Zijn gezicht aanschouwen om redenen **22** van Zijn uitnemendheid en heerlijkheid en geen vlees kon Hem aanschouwen. Het vlammeende vuur was rondom Hem, en er stond een groot vuur voor Hem, en niemand die in de buurt was kon hem benaderen: myriaden maal **23** myriaden stonden voor Hem, en toch had Hij geen raadgever nodig. En de meest heiligen die **24** dichtbij Hem waren gingen tegen de nacht niet weg en verlieten Hem niet. En tot op dat moment had ik voorover gelegen op mijn gezicht, bevend: en de Heer riep mij met zijn eigen mond, en zei tegen mij: 'Kom hierheen, **25** Henoeh, en hoor mijn woord'. En een van de heiligen kwam naar mij toe en maakte mij wakker, en hij deed mij opstaan en de deur naderen, en ik boog mijn gezicht omlaag.

Hoofdstuk 15

1 En Hij antwoordde en zei tegen mij, en ik hoorde Zijn stem: 'Vrees niet, Henoeh, gij rechtvaardige **2** man en schrijfteller van rechtvaardigheid: kom nader en luister naar mijn stem. En ga, zeg tegen de wachters der hemel, die u gezonden hebben om voor hen te bemiddelen: "Gijlieden zijt degenen die voor de mensen moet bemiddelen, en niet de mens **3** voor u: Waarom hebt gij de hoge, heilige, en eeuwige hemel verlaten, en bij vrouwen gelegen, en uzelf met de dochters der mensen verontreinigd en uzelf vrouwen toegeëigend, en gelijk de kinderen **4** der aarde gedaan, en reuzen (als uw) zonen verwekt? En ondanks dat gij heilig en geestelijk waart, en het eeuwig leven had, hebt gij uzelf met het bloed van vrouwen verontreinigd, en (kinderen) met het bloed dat in het vlees is verwekt, en gelijk de mensenkinderen vlees en bloed begeerd zoals ook zij doen die doodgaan **5** en verdwijnen. Daarom heb ik hen ook vrouwen gegeven zodat zij die zwanger konden maken, en kinderen **6** van hen konden krijgen, opdat het hun aldus aan niets op aarde zou ontbreken. Maar gij waart voorheen **7** geestelijk, het eeuwig leven bezittend, en onsterfelijk voor alle generaties van de wereld. En daarom heb Ik geen vrouwen voor u bestemd; want wat de geesten der hemel betreft, in de hemel is hun verblijfplaats. **8** En nu zullen de reuzen die voortgekomen zijn uit geest en vlees kwade geesten genoemd worden op **9** de aarde, en op de aarde zal hun verblijfplaats zijn. Kwade geesten zijn van hun lichamen uitgegaan, want uit mensen zijn ze geboren, maar bij de heilige Wachters ligt hun begin en eerste oorsprong; **10** zij zullen kwade geesten op aarde zijn, en kwade geesten zullen zij genoemd worden. En zoals de geesten van de hemel in de hemel hun woonplaats zullen hebben, zo zullen de geesten van de aarde, die op aarde geboren zijn, hun woonplaats op aarde hebben. **11** En de geesten der reuzen teisteren, onderdrukken, vernietigen, vallen aan, strijden, en bewerken de afbraak van de aarde, en veroorzaken moeilijkheden: zij nemen geen voedsel, maar **12** hongeren en dorsten desondanks, en geven beroeringen. En deze geesten zullen tegen de mensenkinderen opstaan, en tegen de vrouwen, omdat zij van hen uitgegaan zijn.

Hoofdstuk 16

1 Vanaf de dagen van de slachting en vernietiging en dood van de reuzen, van de zielen waarvan uit het vlees de geesten zijn weggegaan, zullen zij vernietiging brengen zonder hun strafmaat te doen oplopen - aldus zullen zij schade toebrengen tot aan de dag der voleinding, het grote oordeel waarin de tijd zal **2** aflopen voor de Wachters en de goddelozen, ja, tot een volledig einde zal komen". En nu voor wat

betreft de Wachters die u gezonden hebben om voor hen te bemiddelen, die voorheen in de hemel waren, **3** (zeg tot hen): "Gij zijt in de hemel geweest, maar nog niet alle mysteries waren al aan ulieden geopenbaard, en gij wist de waardeloze ervan, en deze hebt gij in de gevoelloosheid van uw harten aan de vrouwen bekend gemaakt, en door deze mysteries berokkenen vrouwen en mannen veel kwaad op aarde". **4** Zeg hen daarom: "Gij zult geen vrede kennen".

Hoofdstuk 17

1 En zij namen en brachten mij naar een plaats waar degenen die daar waren geleken op vlammen vuur, **2** en die wanneer zij dat wilden het uiterlijk van mensen aannamen. En zij brachten mij naar een plaats van duisternis, en naar een berg waarvan **3** de top tot in de hemel reikte. En ik zag de plaatsen van de hemellichten en de kostbaarheden van de sterren en van de donder, en het diepst der diepte waar **4** een vurige boog en pijlen met hun koker waren, en een vurig zwaard en alle bilksemschichten. En zij namen **5** mij naar de levende wateren, en naar het vuur van het westen, die elke gedoofte zonnester ontvangt. En ik kwam aan een rivier van vuur, waarin het vuur als water stroomt en zich ontlaadt in de grote zee westwaards. **6** Ik zag de grote rivieren en kwam tot aan de grote rivier en tot aan de grote duisternis, en ging **7** tot op de plaats waar geen vlees komt. Ik zag de bergen van de duisternis van de winter en de plaats **8** waar al het water van de diepte heenvloeit. Ik zag de mondingen van al de rivieren der aarde en de monding van de diepte.

Hoofdstuk 18

1 Ik zag de kostbaarheden van alle winden: Ik zag hoe Hij daarmee de gehele schepping bekleed had **2** en de stevige fundamenten van de aarde. En ik zag de hoeksteen van de aarde: Ik zag de vier **3** winden (de aarde en) het firmament van de hemel dragen. En ik zag hoe de winden de hemelgewelfen uitstrekken, en hun standplaats hebben tussen hemel en aarde: deze zijn de dragers **4** van de hemel. Ik zag de winden van de hemel die de kringomloop van de zon **5** en al de sterren naar hun posities brengt. Ik zag de winden op aarde de wolken dragen: Ik zag de **6** paden der engelen. Ik zag aan het eind der aarde het firmament van de hemel daarboven. En ik ging verder en zag een plaats die dag en nacht brandt, waar zeven bergen van schitterend gesteente zijn, **7** drie daarvan naar het oosten, en drie naar het zuiden. En wat betreft de drie naar het oosten, (een) was er van gekleurde steen, en een van parel, en een van hyacint, en die naar het zuiden waren van rode steen. **8** Maar de middelste reikte naar de hemel als de troon van God, van albast, en de top **9** van de troon was van safier. En ik zag een vlamvend vuur. En voorbij deze bergen **10** is een gebied: de einden van de grote aarde: daar waren de hemelen voltooid. En ik zag een diepe afgrond, **11** met kolommen van hemels vuur, en temidden van hen zag ik kolommen van vallend vuur, die in afmeting hun gelijke niet hadden zowel wat betreft **12** de hoogte, als wat betreft de diepte. En voorbij die afgrond zag ik een plaats die geen firmament van een hemel erboven had, en geen stevig bevestigde aarde eronder: er was geen water op, en er waren geen **13** vliegende schepselen, maar het was een woeste en afschuwelijke plaats. Ik zag daar zeven sterren als grote brandende bergen, **14** en toen ik naar hen informeerde, zei de engel tegen mij: 'Deze plaats is het einde van hemel en aarde: dit is **15** de gevangenis geworden voor de sterren en de heerscharen. En de sterren die over het vuur heen rollen zijn degene die de verordening van de Heer overtreden hebben aan het begin **16** van hun opkomst, omdat deze niet op de voor hen bestemde tijden tevoorschijn kwamen. En Hij was

vervolgen over hen, en bond hen tot aan de tijd dat hun schuld voleindigd zou worden, (zelfs) voor tienduizend jaar'.

Hoofdstuk 19

1 En Uriël zei tegen mij: 'Hier zullen de engelen verblijven die zich met vrouwen verbonden hebben, en hun geesten die vele verschillende gedaanten aannemen verontreinigen de mensheid en brengen hen op een dwaalspoor door hen offers te laten brengen aan demonen als hun goden, (hier zullen zij verblijven) tot aan de dag van het grote oordeel waarop **2** het oordeel aan hen voltrokken zal worden, totdat er een eind aan hen gemaakt wordt. En ook de vrouwen van de engelen die **3** afgedwaald zijn zullen sirenen worden'. En alleen ik, Henoeh, zag het visioen, het einde van alle dingen: en niemand zal zien zoals ik gezien heb.

Hoofdstuk 20

1 En dit zijn de namen van de heilige engelen die waken. **2** Uriël, een van de heilige engelen die gaat **3** over de wereld en over Tartarus, Rafaël, een van de heilige engelen die over de geesten van mensen gaat. **4** Raguël, een van de heilige engelen die **5** een wreker is binnen de wereld van de hemellichten. Michaël, een **6** van de heilige engelen, om te getuigen, hij die over het beste deel van de mensheid aangesteld is en over chaos. Sarakwaël, **7** een van de heilige engelen, die over de geesten aangesteld is, die in de geest zondigen. Gabriël, een van de heilige **8** engelen, die aangesteld is over het Paradijs, de slangen en de Chrerubijnen. Remiël, een van de heilige engelen, die God aanstelt over degenen die verheven worden.

Hoofdstuk 21

1 En ik ging verder tot aan waar de dingen chaotisch waren. **2** En daar zag ik iets afschuwelijks: Ik zag noch **3** een hemel erboven noch een stevig bevestigde aarde, maar een chaotische en afschuwelijke plaats. En daar zag ik **4** zeven sterren van de hemel in samengebonden, als grote bergen en brandend met vuur. Hierop **5** zei ik: 'Wegens welke zonde zijn zij gebonden, en om welke reden zijn zij hierin geworpen?' Daarop zei Uriël, een van de heilige engelen, die bij mij was, en het gezag over hen had, hij zei: 'Henoeh, waarom **6** vraagt gij daarnaar, en waarom smacht gij naar de waarheid?'. Deze zijn een aantal van de sterren van de hemel, die de verordening van de Heer overtreden hebben, en hier voor tienduizend jaar gebonden zijn, totdat **7** de tijd die hen voor hun zonde is opgelegd verstreken is'. En van daaruit ging ik naar een andere plaats, die noch afschuwelijker was dan de vorige, en ik zag iets verschrikkelijks: een groot vuur dat daar brande en oplaaide, en die plaats was doorkliefd tot aan de afgrond, en was vol van grote afdalende kolommen van **8** vuur: noch de omvang en evenmin de kracht ervan kon ik overzien of kon ik inschatten. Daarop zei ik: 'Hoe **9** vreesinwekkend is deze plaats en hoe afgrijselijk om naar te kijken!'. Daarop antwoordde mij Urieël, een van de heilige engelen die bij mij was, en zei tegen mij: 'Henoeh, waarom hebt gij zulk een vrees en afgrijzen?' **10** En ik antwoordde: 'Vanwege deze vreesaanjagende plaats, en vanwege de tentoonspreiding van pijniging'. En hij zei tegen mij: 'Deze plaats is de gevangenis van de engelen, en zij zullen voor tijden en tijden gevangen gehouden worden'.

Hoofdstuk 22

1 En van daaruit ging ik naar een andere plaats, en de berg van graniet. **2** En er waren vier spelonken in, diep en breed en erg glad. Hoe glad zijn de spelonken en diep en

donker is hun aanblik. **3** Daarop antwoordde Rafaël, een van de heilige engelen die bij mij was, en zei tegen mij: 'Deze spelonken zijn voor het doel geschapen, dat de geesten van de zielen van de doden daarin **4** vergaderd zouden worden, ja dat alle zielen van de mensenkinderen hier zouden samenkomen. En deze plaatsen zijn ervoor gemaakt hen te ontvangen tot op de dag van hun oordeel en tot aan het voor hen bestemde tijdperk, totdat het grote oordeel over hen komt'. Ik zag de geest van een dood iemand een aanklacht maken, **5** en zijn stem verhief zich ten hemel en deed zijn beklag. En ik vroeg aan Rafaël, de engel die bij **6** mij was, en zei tegen hem: 'Deze geest die een aanklacht maakt, van wie is hij, wiens stem verheft zich en doet zijn beklag ten hemel?'. **7** En hij antwoordde mij zeggende: 'Dit is de geest die is uitgegaan van Abel, die door zijn broer Caïn neergeslagen is, en hij maakt zijn aanklacht tegen hem totdat zijn zaad vanaf het oppervlak der aarde verwijderd is, en zijn zaad teniet gedaan is vanonder het zaad der mensen'. **8** Toen vroeg ik naar en ten aanzien van al de spelonken: 'Waarom is de een afgescheiden van de ander?'. **9** En hij antwoordde mij en zei tegen mij: 'Deze drie (scheidingen) zijn gemaakt opdat de geesten van de doden gescheiden zouden zijn. En een dergelijke afscheiding is gemaakt voor de geesten van de rechtvaardigen, met daarin de heldere bron van water. **10** En een is er gemaakt voor de zondaars indien wanneer zij sterven en in de aarde begraven worden het oordeel nog niet gedurende hun leven aan hen voltrokken is. **11** Daar zullen hun geesten afgezonderd worden in een grote pijniging, tot aan de grote dag van het oordeel en de bestraffing en kwelling van degenen die voor alle tijden vervloekt zijn en aan wier geesten het vergolden wordt. **12** Daar zal Hij ze voor alle tijden binden. En een dergelijke afscheiding is gemaakt voor de geesten van degenen die hun aanklacht maken, die onthullingen doen aangaande hun vernietiging toen zij neergeslagen werden in de dagen van de zondaars. **13** En een is er gemaakt voor de geesten van de mensen die niet rechtvaardig waren, maar zondaars die volkomen in overtreding waren, en in het gezelschap van de overtreders zullen zij verkeren: maar hun geesten zullen niet neergeslagen worden op de oordeelsdag, noch zullen zij van daaruit een opstanding krijgen'. **14** Daarop zegende ik de Heer der heerlijkheid en zei: 'Gezegend zij mijn Heer, de Heer der rechtvaardigheid, die voor eeuwig regeert'.

Hoofdstuk 23

1 Van daaruit ging ik naar een andere plaats ten westen **2** van de einden van de aarde. En ik zag een brandend **3** vuur dat onafgebroken liep, en dag en nacht niet rustte in zijn baan, maar regelmatig liep. **4** En ik vroeg zeggende: 'Wat is dit dat niet rust?' Daarop antwoordde mij Raguël, een van de heilige engelen die bij mij was, en zei tegen mij: 'Deze baan van vuur die gij gezien hebt, is het vuur in het westen dat al de hemellichten vervolgt'.

Hoofdstuk 24

1 En van daaruit ging ik naar een andere plaats op aarde, en hij toonde mij een bergformatie van **2** vuur dat dag en nacht brande. En ik ging daar aan voorbij en zag zeven schitterende bergen, die allen van elkaar verschilden, en de gesteenten ervan waren schitterend en prachtig, overweldigend in zijn geheel, majestueus van uiterlijk en gaaf aan de buitenkant: drie naar het oosten, de een rustend op de ander, en drie naar het zuiden, de een op de ander, en diepe ruige ravijnen, waarvan geen enkele **3** een verbinding maakte met enige andere. En de zevende berg was in het midden van deze, en hij overtrof hen **4** in hoogte, gelijkend op een troonzetel: en geurende bomen

omringden de troon. En temidden daarvan was een boom die ik nog nooit eerder geroken had, ook was er geen tweede daarvan of geleek er een op: het had een geur die uitzonderlijker was dan elke andere geur, en zijn bladeren en bloemen en hout verwelken nooit: **5** en zijn vrucht is prachtig, en zijn vrucht lijkt op de dadels van een palm. Zodoende zei ik: 'Hoe prachtig is deze boom, en geurrijk, en zijn bladeren zijn gaaf, en zijn bloemen erg verrukkelijk in aanschijn'. **6** Daarop antwoordde Michaël, een van de heilige engelen die bij mij was, en die hun leider was.

Hoofdstuk 25

1 En hij zei tegen mij: 'Henoeh, waarom vraagt gij mij naar de geur van de boom, **2** en waarom wenst gij de waarheid te leren?'. Daarop antwoordde ik hem zeggende: 'Ik wil over **3** dat alles weten, maar vooral over deze boom'. En hij antwoordde zeggende: 'Deze hoge berg die gij gezien hebt, waarvan de top gelijk de troon van God is, zal Zijn troon zijn, waar de heilige Verhevene, de Heer van de Glorie, de eeuwige Koning, zal zitten, wanneer Hij zal afdalen om de aarde **4** te bezoeken met goedheid. En wat betreft deze geurige boom; het is geen sterveling toegestaan hem aan te raken tot aan het grote oordeel, wanneer Hij wraak zal nemen op allen en alles tot zijn voleinding zal brengen **5** voor altijd. Hij zal dan aan de rechtvaardigen en heiligen gegeven worden. Zijn vrucht zal tot voedsel dienen voor de uitverkorenen: hij zal overgeplant worden naar de heilige plaats, naar de tempel van de Heer, de eeuwige Koning.

6. Dan zullen zij zich verheugen met vreugde en gelukkig zijn, en de heilige plaats zullen zij binnengaan; en haar geur zal in hun botten zijn, en zij zullen voor een lang leven op aarde verblijven, een leven zoals uw vaders leefden. En in hun dagen zal geen verdriet of pestilentie, geen kwelling of onvoorziene gebeurtenis hen beroeren'.

7 Daarop zegende ik de God der heerlijkheid, de eeuwige Koning, die zulke dingen voor de rechtvaardigen heeft bereid, en ze geschapen heeft en belooft heeft ze aan hen te geven.

Hoofdstuk 26

1 En ik ging van daaruit naar het midden van de aarde, en ik zag een gezegende plaats waar **2** bomen waren, waarvan de takken (ook los van de boom) goed en in bloei blijven. En daar zag ik een heilige berg, **3** en onder aan de berg aan de oostkant ervan was een stroom en deze vloeide naar het zuiden. En ik zag tegen het oosten een andere berg hoger dan deze, en tussen hen in een diep en nauw **4** ravijn: er liep ook een stroom door onder de berg langs. En naar het westen daarvan was er weer een andere berg, lager dan de vorige en niet verheven, en een diep en droog ravijn daar tussenin: **5** en een ander diep en droog ravijn was er aan de uiteinden van de drie bergen. En al de ravijnen waren diep en smal, uit graniet (gevormd), en er waren geen bomen op geplant. **6** En ik verwonderde mij over de rotsen, en ik verwonderde mij over het ravijn, ja, ik verwonderde mij zeer.

Hoofdstuk 27

1 Daarop zei ik: 'Voor welk doel dient dit gezegende land, dat geheel met bomen gevuld is, en dit **2** vervloekte dal daartussen?'. Daarop antwoordde Uriël, een van de heilige engelen die bij mij was, en zei: 'Dit vervloekte dal is voor degenen die voor

eeuwig vervloekt zijn: Hier zullen alle vervloekten bij elkaar vergaderd worden die zich met hun lippen tegen de Heer uiten in onbetamelijke woorden en vermeteledingen over Zijn heerlijkheid spreken. Hier zullen zij bij elkaar vergaderd worden, en hier **3** zal de plaats van hun oordeel zijn. In het laatst der dagen zal er over hen de tentoonspreiding van het rechtvaardige oordeel komen in aanwezigheid van de voor eeuwig gerechtvaardigden; hier zullen de begenadigden de Heer der heerlijkheid, de eeuwige Koning, zegenen. **4** In de dagen van het oordeel over de eerder genoemden, zullen zij Hem zegenen voor zijn genade in overeenstemming waarmee **5** Hij (hun lot) aan hen heeft toegewezen'. Daarop zegende ik de Heer der heerlijkheid en verkondigde zijn heerlijkheid en loofde Hem in verheerlijking.

Hoofdstuk 28

1 En van daaruit ging ik oostwaards, naar het midden van de bergformatie van de woestijn, **2** en zag ik een verlaten wildernis vol met bomen en planten. En water welde er op van bovenuit. **3** Ruisend als een omvangrijke waterstroom die naar het noord-westen vloeide en wolken en dauw veroorzaakte dat naar alle kanten afdaalde.

Hoofdstuk 29

1 En van daaruit ging ik naar een andere plaats in de woestijn, en naderde tot de oostkant van deze bergformatie. **2** En daar zag ik aromatische bomen de geur van wierook en mirre uitwasemen, en de bomen geleken ook op de amandelboom.

Hoofdstuk 30

1 En aan deze voorbij ging ik verder **2** naar het oosten, en zag ik een andere plaats, een dal (vol) met water. **3** En daarin was een boom en het odeur(?) van geurige bomen zoals de mastik. En op de hellingen van die dalen zag ik geurige kaneel. En aan deze voorbij ging ik verder naar het oosten.

Hoofdstuk 31

1 En ik zag andere bergen, en daartussen bevonden zich bosschages waaruit nectar vloeide, **2** die sarara(?) en galbanum genoemd wordt. En aan deze bergen voorbij zag ik een andere berg, naar het oosten van de einden der aarde, met daarop aloë-bomen, en al deze bomen waren vol etherische olie(?) **3** zoals bij de amandelbomen. En wanneer men die brande, rook die verfijnder dan enig andere geurige odeur.

Hoofdstuk 32

1 En na deze geurige odeurs, terwijl ik in de richting van het noorden over de bergen heen keek, zag ik zeven bergen vol eerste keus nardus en geurige bomen en kaneel en peper. **2** En van daaruit ging ik over de toppen van al deze bergen, verder naar het oosten van de aarde, en passeerde de zee van Erythrea en ging daar ver vandaan, en kwam voorbij aan de engel Zotiël. En ik kwam tot aan de tuin der rechtvaardigheid, **3** en (zag) vanuit de verte bomen in grotere aantallen en statiger en twee bomen daarvan waren zeer groot, mooi, majestueus en overweldigend, en (ik zag) de boom der kennis, die door het eten van het fruit iemand grote wijsheid doet kennen. **4** Die boom is in hoogte gelijk aan de pijnboom(?), en zijn bladeren lijken op die van de carob(?)boom: en zijn fruit **5** is als de trossen van de wijnrank, heel prachtig: en de geur van de boom dringt tot in de verte door. **6** Daarop zei ik: 'Wat is die boom prachtig, en wat is zijn uiterlijk aantrekkelijk!' Daarop antwoordde mij Rafaël, de heilige engel die bij mij was, en zei: 'Dit is de boom der wijsheid, waarvan uw

voorvader en voormoeder, die er eerder dan u waren, gegeten hebben, en zij leerden de wijsheid kennen en hun ogen werden geopend, en zij kwamen te weten dat zij naakt waren, en zij werden uit de tuin verdreven'.

Hoofdstuk 33

1 En van daaruit ging ik naar de einden der aarde en zag daar drie grote dieren, en elk daarvan verschilde van de ander; en (ik zag) vogels die ook verschilden in uiterlijk en schoonheid en zang, de een verschillend van de ander. En ten oosten van die dieren zag ik de einden der aarde waarop de hemel rust, **2** en waar zich de hemelpoorten openen. En ik zag hoe de sterren van de hemel tevoorschijn komen, **3** en ik telde de poorten waar zij doorheen gaan, en schreef al hun uitgangen op, voor elke afzonderlijke ster apart, volgens hun aantal en hun namen, hun banen en hun posities, **4** en hun tijden en hun maanden, zoals Uriël de heilige engel die bij mij was dat aan mij liet zien. Hij toonde mij alle dingen en schreef ze voor mij op: ook hun namen schreef hij voor mij op, en hun wetmatigheden en hun constellaties.

Hoofdstuk 34

1 En van daaruit ging ik noordwaards naar de einden der aarde, en daar zag ik een groots en **2** majestueus ontwerp aan de einden van de gehele aarde. En hier zag ik drie hemelpoorten geopend in de hemel: uit elk van hen kwam een noorderwind vandaan: wanneer zij blazen is er kou, hagel, ijzel, sneeuw, dauw en regen. En uit een van de poorten blazen zij ten goede, maar wanneer zij door de andere twee poorten blazen, is het met geweld en beroering op de aarde, en zij blazen krachtig.

Hoofdstuk 35

1 En van daaruit ging ik westwaards naar de einden der aarde, en zag daar drie hemelpoorten zich openen, zoals ik dat in het oosten gezien had, hetzelfde aantal poorten, en hetzelfde aantal uitgangen.

Hoofdstuk 36

1 En van daaruit ging ik naar het zuiden naar de einden der aarde, en zag daar drie geopende hemelpoorten: **2** en daar vandaan komt er dauw, regen en wind. En van daaruit ging ik naar het oosten van de einden van de hemel, en zag hier de drie oosterlijke hemelpoorten geopend met kleine poorten daarboven. **3** Door elk van deze kleine poorten gaan de sterren der hemel heen en doorlopen hun baan naar het westen over het pad dat hen getoond wordt. En even vaak als dat ik zag, zegende ik steeds de Heer der heerlijkheid, en ik bleef de Heer der heerlijkheid zegenen die grootse en majestueuze wonderen tot stand gebracht heeft, om de grootsheid van Zijn werk te tonen aan de engelen en de geesten en aan de mensen, opdat zij Zijn werk en Zijn gehele schepping zouden loven: opdat zij het werk van Zijn almacht zouden zien en het grootse werk van Zijn handen zouden loven en Hem voor eeuwig zouden zegenen.

DE GELIJKENISSEN

Hoofdstuk 37

1 Het tweede visioen dat hij zag, het visioen van wijsheid, dat Henoeh de zoon van Jered, de zoon **2** van Mahalaleel, de zoon van Kenan, de zoon van Enos, de zoon van Seth, de zoon van Adam, zag. En dit is het begin van de woorden van wijsheid voor het spreken waarvan ik mijn stem verhief en tot degenen die op aarde verblijven zeg: Hoort, gij mensen uit vroegere dagen, en ziet, gij die later komt, de woorden van de Heilige **3** die ik zal spreken in het aanschijn van de Heer der Geesten. Het zou beter zijn (deze enkel) voor te leggen aan de mensen uit vroegere dagen, maar zelfs aan degenen die later komen zullen wij niet het begin van wijsheid onthouden. **4** Tot aan de dag van vandaag is er nog nooit een dergelijke wijsheid gegeven door de Heer der Geesten als die ik overeenkomstig mijn inzicht ontvangen heb naar het welbehagen van de Heer der Geesten door wie het deel hebben aan **5** het leven tot in tijden mij gegeven is. Nu werden er drie gelijkenissen aan mij meegedeeld, en ik verhief mijn stem en weidde er over uit aan hen die op aarde verblijven.

Hoofdstuk 38

De eerste gelijkenis.

1. Wanneer de gemeente der rechtvaardigen zal verschijnen, en zondaars voor hun zonden veroordeeld gaan worden, en van het oppervlak der aarde worden verdreven;

2. En wanneer dé Rechtvaardige zal verschijnen voor de ogen van de rechtvaardigen,
wier uitverkoren werken de Heer der Geesten aanhangen,
en het licht zal schijnen over de rechtvaardigen en de uitverkorenen die op de aarde verblijven;
Waar zal dan de verblijfplaats der zondaars zijn,
en waar de rustplaats van hen die de Heer der Geesten verworpen hebben?
Het zou beter voor hen geweest zijn indien zij nooit geboren waren.
3. Wanneer de geheimen der rechtvaardigen geopenbaard zullen worden en de zondaars veroordeeld,
en de goddelozen verdreven vanuit het midden der rechtvaardigen en uitverkorenen;
4. Vanaf die tijd zullen degenen die de aarde in bezit hebben niet langer machtig en verheven zijn,
en zij zullen niet in staat zijn het aangezicht van de heilige te aanschouwen.
Want de Heer der Geesten heeft zijn licht laten schijnen,
op het aangezicht van de heilige, de rechtvaardige, en de uitverkorene.
5. Dan zullen de koningen en de machthebbers vergaan,
en in handen van de rechtvaardige en heilige gegeven worden.
En van dan af aan zal geen (van hen) nog voor zichzelf genade (kunnen) zoeken bij de Heer der Geesten,
omdat er een eind aan hun leven is gekomen.

Hoofdstuk 39

1 En het (geschiedde) in die dagen dat er bevoorrechte en geheiligde kinderen uit de **2** hoge hemel (kwamen), en hun zaad werd één met dat der mensenkinderen. En in die dagen ontving Henoeh berichten van drift en toorn, en berichten van onrust en uitzinnigheid. "En het zal hen niet toegestaan worden genade te verkrijgen", zei de Heer der Geesten.

3. En in die dagen droeg een wervelwind mij van de aarde omhoog,
en zette mij neer aan het einde der hemelen.
4. En daar zag ik een ander visioen,
de verblijfplaats van de Heilige,
en de rustplaatsen der rechtvaardigen.
Hier zagen mijn ogen hun verblijven bij Zijn rechtvaardige engelen,
en hun rustplaatsen bij de Heilige.
5. En zij smeekten en bemiddelden en baden voor de mensenkinderen,
en voor hen vloeide rechtvaardigheid als water,
en genade als de dauw over de aarde:
zo is dit in hun midden voor altijd en eeuwig.
6. En op die plaats zagen mijn ogen dé Uitverkorene in zijn rechtvaardigheid en geloof,
en ik zag zijn verblijfplaats onder de vleugels van de Heer der Geesten.
En rechtvaardigheid zal in zijn dagen overheersen,
en van de rechtvaardigen en uitverkorenen zullen er ontelbaar velen voor Hem staan voor altijd en eeuwig .
7. En al de rechtvaardigen en uitverkorenen zullen in zijn aanschijn sterk als vlamme lichten zijn,
en hun monden zullen vol zegeningen zijn.

En hun lippen prijzen de naam van de Heer der Geesten,
en aan rechtvaardigheid zal het in zijn aanschijn nooit ontbreken.

8. Daar wenste ik te verblijven,
en mijn geest verlangde naar die verblijfplaats:
En voordien is daar mijn deel al geweest,
want zo is het aangaande mij tot stand gebracht in het aanschijn van de Heer
der Geesten.

9 In die dagen loofde en prijsde ik de naam van de Heer der Geesten met zegeningen en lofprijzingen, omdat Hij mij bestemd had voor zegen en glorie overeenkomstig het welbehagen van de Heer de Geesten. 10 Voor een lange tijd beschouwden mijn ogen die plaats, en ik zegende Hem en loofde Hem, zeggende: "Gezegend is Hij, en moge Hij gezegend worden vanaf het begin en voor altijd nadien. 11 En er komt voor Hem geen einde. Hij weet al voordat de wereld geschapen werd wat er voor eeuwig is en wat er 12 van generatie tot generatie zal zijn. Zij die nooit slapen zegenen U: zij staan voor Uw glorie en zegenen, loven, en prijzen U, zeggende: 'Heilig, heilig, heilig, is de Heer der Geesten: Hij vult de aarde met geesten.'" 13 En hier zagen mijn ogen al diegenen die nooit slapen: zij staan voor Hem en zegenen en zeggen: "Gezegend zijt Gij, en gezegend is de naam van de Heer voor altijd en eeuwig". En mijn zicht werd veranderd, want ik kon hen niet langer meer aanschouwen.

Hoofdstuk 40

1 En daarna zag ik duizende duizenden en tienduizend maal tienduizenden, ik zag een menigte die niet te tellen of in te schatten was, en die stond voor de Heer der Geesten. 2 En aan de vier zijden van de Heer der Geesten zag ik vier wezens, verschillend van diegenen die nooit slapen, en ik leerde hun namen: want de engel die mij begeleidde maakte mij hun namen bekend, en toonde mij al de verborgen dingen. 3 En ik hoorde de stemmen van die vier wezens toen zij lofprijzingen uitten voor de Heer der glorie. 4 De eerste stem zegent de Heer der Geesten voor altijd en eeuwig. 5 En de tweede stem hoorde ik dé Uitverkorene zegenen en de uitverkorenen die de Heer der Geesten aanhangen. 6 En de derde stem hoorde ik bidden en bemiddelen voor degenen die op aarde verblijven en verzoeken doen in naam van de Heer der Geesten. 7 En ik hoorde de vierde stem de Satans afweren en hen verbieden om voor de Heer der Geesten te komen 8 om degenen die op aarde verblijven te beschuldigen. Daarna vroeg ik de engel van vrede die mij begeleidde, die mij alle verborgen dingen toonde: "Wie zijn deze vier wezens die ik gezien heb 9 en wier woorden ik gehoord en op schrift gesteld heb?" En hij zei tot mij: "De eerste is Michaël, de barmhartige en langdurig beproefde: en de tweede, die aangesteld is over alle kwalen en alle verwondingen van de mensenkinderen, is Rafaël: en de derde, die aangesteld is over alle machten, is Gabriël: en de vierde, die is aangesteld over het berouw dat tot hoop leidt voor degenen die eeuwig leven beërven, wordt Fanuël genoemd". 10 En dezen zijn de vier engelen van de Heer der Geesten en de vier stemmen die ik in die dagen hoorde.

Hoofdstuk 41

1 En daarna zag ik al de geheimen van de hemelen, en hoe het koninkrijk is onderverdeeld, en hoe de daden van mensen op een weegschaal gewogen worden. 2 En daar zag ik de woonplaatsen van de uitverkorene en de woonplaatsen van de heilige, en mijn ogen zagen hoe daar al de zondaars vandaan verdreven worden, die de naam van de Heer der Geesten verwerpen en weggesleept worden: en zij konden

er geen leefplaats verkrijgen vanwege de bestraffing die van de Heer der Geesten uitgaat. **3** En daar zagen mijn ogen de geheimen van de bliksem en van de donder, en de geheimen van de winden, hoe die zich splitsen om over de aarde te blazen, en de geheimen van de wolken en de dauw, en daar zag ik **4** waar vandaan ze op die plaats uitgaan en waar vandaan ze de stoffelijke aarde verzadigen. En daar zag ik gesloten kamers van waaruit de winden zich splitsen, de kamer van de hagel en winden, de kamer van de mist en van de wolken, en het wolkendek daarvan zweeft over de aarde uit vanaf het **5** begin van de wereld. En ik zag de kamers van de zon en maan, waar zij vanuit gaan en waarnaar zij terugkomen, en hun glorierijke terugkeer, en hoe de ene uitmunt boven de andere, en de omloopbaan van hun standplaats, en hoe zij hun omloopbaan niet verlaten, en zij breiden hun omloopbaan niet uit en zij krimpen hun omloopbaan niet in, en zij vertrouwen op elkaar in overeenstemming met de eed waardoor zij **6** aan elkaar gebonden zijn. En eerst gaat de zon op weg en doorkruist zijn baan overeenkomstig het gebod van de Heer der Geesten, en oppermachtig is Zijn naam voor altijd en eeuwig. **7** En daarna zag ik het verborgen en het zichtbare pad van de maan, en zij voltooit de baan van haar pad op die plaats bij dag en bij nacht, de ene aan de andere een tegengestelde positie in acht nemend voor de Heer der Geesten.

8. En zij danken en prijzen en rusten niet;
 want dank te betuigen is de rust voor hen.
 Omdat de zon meermaals verandert tot een zegen of een vloek,
 en de baan van het pad van de maan licht is voor de rechtvaardigen,
 maar duisternis voor de zondaars in naam van de Heer,
 Die een scheiding heeft gemaakt tussen het licht en de duisternis,
 en die de geesten der mensen verdeelde,
 en de geesten van de rechtvaardigen sterkte,
 in naam van Zijn rechtvaardigheid.

9 Want geen engel verijdelt en geen macht is in staat te verijdelen; want Hij stelt een rechter aan over hen allen en Hij oordeelt allen in zijn aanschijn.

Hoofdstuk 42

1. Wijsheid vond niet de plaats waar zij kon verblijven,
 waarna haar een verblijfplaats werd toegewezen in de hemelen.
2. Wijsheid ging weg om haar verblijf onder de mensenkinderen te maken,
 en vond er geen verblijfplaats.
 Wijsheid keerde terug naar haar plaats,
 en nam haar plaats tussen de engelen.
3. En onrechtvaardigheid ging weg uit haar kamers.
 Die ze niet zocht vond ze,
 en verbleef bij hen;
 Als regen in een woestijn,
 en dauw in een dor land.

Hoofdstuk 43

1 En ik zag andere lichtschijnselen en de sterren van de hemel, en ik zag hoe Hij hen allen bij hun naam riep **2** en zij luisterden naar Hem. En ik zag hoe zij in een eerlijke weegschaal gewogen werden naar de omvang van hun licht. (Ik zag) hun ruimtespanne en de dag van hun opkomst, en hoe hun omwenteling een lichtschijnsel veroorzaakt. En (ik zag) hun omwentelingen overeenkomstig **3** het aantal engelen, en

hoe zij op elkaar blijven vertrouwen. En ik vroeg de engel die mij begeleidde, **4** die mij toonde wat verborgen was: "Wat zijn deze?" En hij zei tot mij: "De Heer der Geesten heeft aan u hun figuurlijke betekenis getoond: deze zijn de namen van de heiligen die op de aarde verblijven en geloof tonen in de naam van de Heer der Geesten voor altijd en eeuwig".

Hoofdstuk 44

En ik zag een andere bijzonderheid met betrekking tot de lichtschijnselen: hoe enkele van de sterren opkomen en lichtschijnselen worden, en niet in hun nieuwe gedaante verder kunnen gaan.

Hoofdstuk 45

1 En dit is de tweede gelijkenis betreffende degenen die de aanwezigheid van de heiligen en de naam van de Heer der Geesten verwerpen.

2. En naar de hemel zullen zij niet opstijgen,
en op aarde zullen zij niet blijven:
zo zal het lot zijn van de zondaars,
die de naam van de Heer der Geesten verworpen hebben,
en die daarom bewaard worden voor de dag van beproeving en verdrukking.
3. Op die dag zal Mijn Uitverkorene op de troon van glorie zitten,
en zal hun werken onderzoeken.
En voor degenen die Mijn glorierijke naam hebben aangeroepen:
er zullen ontelbare plaatsen van rust voor hen zijn.
4. En hun zielen zullen zich sterken in hen wanneer zij mijn uitverkorenen zien:
dan zal Ik mijn Uitverkorene onder hen laten verblijven.
5. En Ik zal de hemel veranderen en tot een eeuwige zegen en tot licht maken,
en Ik zal de aarde veranderen en tot een zegen maken:
en Ik zal mijn uitverkorenen erop laten verblijven,
maar de zondaars en kwaaddoeners zullen er hun voet niet op zetten.
6. Want Ik heb mijn rechtvaardigen voorzien van en vervuld met vrede,
en hen voor mijn aangezicht laten verblijven.
Maar voor de zondaars dreigt er een van Mij afkomstig oordeel,
zodat Ik hen zal vernietigen van het oppervlak der aarde.

Hoofdstuk 46

1 En daar zag ik Een die een hoofd van dagen had, en Zijn hoofd was wit als wol. En bij Hem was een ander wezen, wiens gelaat het uiterlijk van een mens had, en zijn gezicht was vol van goedgunstigheid, zoals die van de heilige engelen. **2** En ik vroeg aan de engel die mij begeleidde en mij alle verborgen dingen toonde, aangaande die Zoon des Mensen, wie hij was, waar hij vandaan kwam, en waarom hij de Hoofd van Dagen vergezelde? **3** En hij antwoordde en zei tegen mij: dit is de Zoon des Mensen die rechtvaardigheid heeft, bij wie rechtvaardigheid verblijft, en die alle schatten van wat verborgen is openbaart. Want de Heer der Geesten heeft hem verkozen, en zijn deel heeft de voorkeur voor de Heer der Geesten in oprechtheid voor eeuwig.

4. En deze Zoon des Mensen die gij gezien hebt,
zal de koningen en de machthebbers van hun zetels doen opstaan,
en zal de regeringen der geweldenaren ontbinden,
en de tanden der zondaars breken.

5. Omdat zij Hem niet verheerlijken en lofprijzen,
en evenmin nederig erkennen uit welke bron hen een koninkrijk was
toebedeeld.
En hij zal de vermelding van de geweldenaars omlaag halen,
en zal hen van schaamte vervullen.
6. En duisternis zal hun verblijfplaats zijn,
en wormen zullen een bed voor hen zijn.
En zij zullen niet de hoop verkrijgen om van hun bed op te staan,
omdat zij de naam van de Heer der Geesten niet verheerlijken.
7. En dezen zijn degenen die zich een oordeel over de sterren van de hemel
aanmeten,
en hun handen tegen de Allerhoogste verheffen,
en de aarde waar zij op verblijven vertreden.
En al hun daden spreiden onrechtvaardigheid ten toon,
en hun macht berust op hun rijkdom,
en hun geloof is bij de goden die zij met hun eigen handen gemaakt hebben.
8. En zij verwerpen de naam van de Heer der Geesten,
en zij vervolgen de huizen van zijn gemeenten,
en de getrouwen die de naam van de Heer der Geesten aanhangen.

Hoofdstuk 47

1 En in die dagen zal het gebed van de rechtvaardigen omhoog zijn gestegen en (zal) het bloed van de rechtvaardige vanuit de aarde tot de Heer der Geesten (hebben geroepen). **2** In die dagen zullen de heiligen die boven in de hemel verblijven zich in één stem verenigen, en smeken en bidden, en danken en de naam van de heer der Geesten zegenen, ten behoeve van het bloed van de rechtvaardigen dat vergoten is, en opdat het gebed van de rechtvaardigen niet tevergeefs was voor de Heer der Geesten, opdat hen recht gedaan moge worden en zij niet voor altijd hoeven te lijden. **3** In die dagen zag ik de Hoofd van Dagen toen Hij op de troon van zijn glorie ging zitten, en de boeken van de levenden werden voor hem geopend, en heel zijn legerschare die in de hemel boven is en al zijn raadslieden stonden voor hem. En de harten van de heiligen werden met vreugde vervuld, omdat het (volledig) aantal rechtvaardigen geofferd was, en het gebed van de rechtvaardigen gehoord was, en het bloed van de rechtvaardigen (gesproken had) voor de Heer der Geesten.

Hoofdstuk 48

1 En op die plaats zag ik de bron der rechtvaardigheid, die onuitputtelijk was. En er omheen waren vele bronnen van wijsheid. En alle dorstigen dronken ervan en werden met wijsheid vervuld. En hun omgang was met de rechtvaardige, de heilige en de uitverkorene. **2** En in dat uur werd er aan de Zoon des Mensen een naam toegekend in de aanwezigheid van de Heer der Geesten; zijn naam voor het aanschijn van de Hoofd van Dagen.

3. Ja, voordat de zon en de tekenen werden geschapen,
voordat de sterren van de hemel gemaakt werden,
werd hem een naam toegekend voor de Heer der Geesten.
4. Hij zal een staf zijn voor de rechtvaardigen, waarop zij kunnen leunen om
niet te vallen.
En hij zal het licht der natiën zijn,
en de hoop voor hen die verontrust zijn in hun hart.

5. En die op aarde verblijven zullen neerbuigen en voor hem aanbidden, en zullen met zang de Heer der Geesten prijzen en zegenen en vieren.
6. En om deze reden werd hij verkozen en vanwege Hem verborgen, voordat de wereld geschapen werd, voordat de tijd er was.
7. En door de wijsheid van de Heer der Geesten is hij geopenbaard aan de heilige en rechtvaardige;
Want Hij heeft hun deel voor de rechtvaardigen bewaard, omdat zij deze wereld van onrechtvaardigheid hebben gehaat en veracht, en al haar werken en wegen hebben gehaat, in de naam van de Heer der Geesten.
Want in zijn naam worden zij gered, en naar zijn welbehagen zal alles zich ten aanzien van hun leven voltrekken.
8. In die dagen zal de vermelding van de koningen der aarde omlaag gehaald worden, tesamen met de geweldenaren die het land bezitten vanwege de sterkte van hun hand.
Want op de dag van hun smart en kwelling zullen zij niet in staat zijn zich te redden.
En ik zal hen in handen geven van mijn uitverkorene, als stro in het vuur zullen zij branden voor het aangezicht van de heilige, als lood in het water zullen zij zinken voor het aangezicht van de rechtvaardige, en er zal nooit meer enig spoor van hen gevonden worden.
9. En op de dag van hun ellende zal er rust voor de aarde zijn, en zij zullen hen zien vallen en niet wederom zien opstaan.
Want zij hebben de Heer der Geesten en zijn Gezalfde verworpen.
Moge de naam van de Heer der Geesten gezegend worden.

Hoofdstuk 49

1. Want wijsheid wordt als water uitgegoten, en zijn heerlijkheid zal nooit meer falen.
2. Want hij is machtig in alle geheimen der rechtvaardigheid.
En onrechtvaardigheid zal als een schaduw verdwijnen, en geen vervolg meer hebben.
Want dé Uitverkorene staat voor de Heer der Geesten, en zijn glorie is voor altijd en eeuwig, en zijn macht tot in alle generaties.
3. En in hem verblijft de geest van wijsheid, en de geest die inzicht verschaft, en de geest van begrip en van macht, en de geest van hen die in rechtvaardigheid ontslapen zijn.
4. En hij zal de verborgen dingen oordelen, en niemand zal voor zijn aangezicht een leugenachtig woord kunnen uiten.
Want hij is dé Uitverkorene voor de Heer der Geesten, overeenkomstig zijn welbehagen.

Hoofdstuk 50

1. En in die dagen zal er een verandering voor de heilige en uitverkore plaatsvinden,

en het licht van dagen zal bij hen verblijven.

En glorie en eer zal zich naar de heilige wenden,
op de dag van beroering waarop kwaad zich zal hebben opgespaard tegen de zondaars.

2. En de rechtvaardigen zullen zegevieren in naam van de Heer der Geesten, en hij zal de anderen er getuige van doen zijn, opdat zij berouw mogen hebben, en afstand mogen nemen van de werken van hun handen.
3. Zij zullen in de naam van de Heer der Geesten niet geëerd worden, toch zullen zij door Zijn naam gered worden. En de Heer der Geesten zal medelijden met hen hebben, want zijn mededogen is groot.
4. En ook is Hij rechtvaardig in zijn oordeel, en in de aanwezigheid van zijn glorie zal onrechtvaardigheid zich niet kunnen handhaven.
5. Door zijn oordeel zal de onberouwvolle voor zijn aanschijn verdwijnen, en Ik zal van dan af aan geen genade meer met hen hebben, zegt de Heer der Geesten.

Hoofdstuk 51

1. En in die dagen zal de aarde datgene teruggeven wat aan haar is toevertrouwd, en ook sjeool zal hetgene teruggeven dat zij ontvangen heeft, en tartarus zal hetgene teruggeven dat zij bezit.
2. Want in die dagen zal de Uitverkorene opstaan, en hij zal de rechtvaardigen en heiligen onder hen uitkiezen, want de dag is nabij gekomen dat zij gered moeten worden.
3. En in die dagen zal de Uitverkorene op Mijn troon zitten, En zijn mond zal alle geheimen van wijsheid en raad naar voren brengen; want de Heer der Geesten heeft hem dat toebedeeld en heeft hem verheerlijkt.
4. En in die dagen zullen de bergen opspringen als rammen, en ook de heuvels zullen huppelen als lammeren voldaan van melk, en de gezichten van de engelen in de hemel zullen met vreugde oplichten.
5. En de aarde zal zich verheugen, en de rechtvaardigen zullen er verblijven, en de uitverkorenen zullen er op wandelen.

Hoofdstuk 52

1 En na die dagen op die plaats waar ik alle visioenen gezien had van wat verborgen is **2** - want ik was door een wervelwind weggedragen en naar het Westen gevoerd - zagen mijn ogen daar al de geheime dingen van de hemel die er moeten komen: een berg van ijzer, en een berg van koper, en een berg van zilver, en een berg van goud, en een berg van zacht metaal, en een berg van lood. **3** En ik vroeg aan de engel die mij begeleidde, zeggende: "Wat zijn deze dingen die ik in het geheim gezien heb?" **4** En hij zei tot mij: "Al deze dingen die gij gezien hebt zullen in dienst staan van de heerschappij van Zijn Gezalfde, zodat hij invloedrijk en machtig zal zijn op de aarde". **5** En die engel van vrede antwoordde, mij zeggende: "Wacht nog even, en er zullen aan u alle geheimen geopenbaard worden, die de Heer der Geesten omgeven -

6. En deze bergen die uw ogen gezien hebben,
de berg van ijzer, en de berg van koper, en de berg van zilver,
en de berg van goud, en de berg van zacht metaal, en de berg van lood;
Deze zullen alle in de aanwezigheid van de Uitverkorene,
zijn als was (dat wegsmelt) voor het vuur,
en als het water dat van bovenaf wegspoelt,
en zij zullen machteloos onder zijn voeten komen.
7. En in die dagen zal het geschieden dat geen ervan gered zal worden,
niet door het goud, en evenmin door het zilver.
En geen zal kunnen ontsnappen.
8. En er zal geen ijzer voor het oorlogvoeren zijn,
evenmin zal iemand zich met een borstplaat kunnen bekleden.
Brons zal nutteloos blijken,
en tin zal niet meer bruikbaar worden geacht,
en aan lood zal men geen behoefte meer hebben.
9. En al deze dingen zullen van het oppervlak der aarde vernietigd (en
weggedaan) worden,
wanneer de Uitverkorene zal verschijnen voor het aangezicht van de Heer der
Geesten".

Hoofdstuk 53

1 Daar zagen mijn ogen een diepe vallei met open toegangen, en allen die op de aarde en op zee en op de eilanden verblijven zullen hem giften en gaven en gedenktekens brengen, maar die diepe vallei zal niet vol raken.

2. En hun handen begaan wetteloze daden,
en de zondaars verslinden allen die zij wetteloos onderdrukken;
Toch zullen de zondaars vernietigd worden voor het aangezicht van de Heer
der Geesten,
en zij zullen van het oppervlak der aarde verbannen worden,
en zij zullen voor altijd en eeuwig vergaan.

3 Want daar zag ik alle engelen der bestraffing aanwezig en alle instrumenten van Satan in gereedheid brengen. **4** En ik vroeg aan de engel van vrede die mij begeleidde: "Voor wie zijn zij deze instrumenten aan het voorbereiden?" **5** En hij zei tot mij: "Zij bereiden deze voor de koningen en machtigen der aarde, zodat die erdoor vernietigd kunnen worden. **6** En daarna zal de Rechtvaardige Uitverkorene het huis van zijn gemeente doen opkomen: van dan af aan zullen zij niet meer tegengestaan worden uit naam van de Heer der Geesten.

7. En deze bergen zullen voor zijn rechtvaardigheid niet in stand blijven gelijk de aarde,
maar de heuvels zullen als een waterfontein worden,
en de rechtvaardigen zullen rust vinden van de onderdrukking der zondaars".

Hoofdstuk 54

1 En ik keek en wendde mij tot een ander deel van de aarde, en zag daar een diepe vallei met brandend vuur. **2** En zij brachten de koningen en de machtigen en begonnen hen in deze diepe vallei te werpen. **3** En daar zagen mijn ogen hoe zij hier hun instrumenten maakten: ijzeren ketenen van een onmetelijk gewicht. **4** En ik vroeg aan de engel van vrede die mij begeleidde, zeggende: "Voor wie worden deze ketenen bereid?" **5** En hij zei tegen mij: "Deze worden gereed gemaakt voor de

heerscharen van Azazel, zodat zij hen gevangen kunnen nemen en in de afgrond van volledige vervloeking kunnen werpen, en zij zullen hun klauwen met ruwe stenen bedekken, zoals de Heer der Geesten het bevolen heeft. **6** En Michaël en Gabriël en Rafaël en Fanuël zullen hen gevangen nemen op de grote dag, en hen op die dag in de brandende oven werpen, zodat de Heer der Geesten wraak over hen kan uitoefenen voor hun onrechtvaardigheid, omdat zij zich aan Satan hebben onderworpen en degenen die op aarde verblijven hebben doen afdwalen. **7** En in die dagen zal de bestraffing door de Heer der Geesten komen, en Hij zal alle kamers met water openen, die boven het uitspansel zijn, en die beneden het aardoppervlak zijn. **8** En alle wateren zullen met de wateren verenigd worden: dat wat boven het uitspansel staat vormt het mannelijke, **9** en het water dat onder het oppervlak is vormt het vrouwelijke. En zij zullen allen vernietigen die **10** op aarde verblijven en die onder de uiteinden van het firmament verblijven. En wanneer zij de onrechtvaardigheid die zij op aarde bedreven hebben onder ogen hebben gezien, dan zullen zij daarmee vergaan.

Hoofdstuk 55

1 En daarna kreeg de Hoofd van Dagen spijt en zei: "Tevergeefs heb ik allen die op aarde verblijven vernietigd". **2** En hij zwoer bij Zijn grote naam: "Van nu af aan zal ik allen die op aarde verblijven iets dergelijks niet meer aandoen, en ik zal een teken aan de hemel zetten; en dit zal voor alle tijden tot een verzoek om goede wil tussen Mij en hen dienen, zolang als het firmament boven de aarde staat. En dit is overeenkomstig Mijn bevel. **3** Wanneer ik besloten heb om hen gevangen te nemen, door de hand van de engelen op de dag der verdrukking en de smart die er het gevolg van is, zal ik Mijn tuchtiging en Mijn wraak op hen doen neerkomen, zegt God, de Heer der Geesten. **4** Gij machtige koningen die op aarde verblijft, gij zult Mijn Uitverkorene moeten aanschouwen; hoe hij, in de naam van de Heer der Geesten, op de troon van glorie zal zitten, en Azazel zal oordelen, en al zijn metgezellen, en al zijn heerscharen".

Hoofdstuk 56

1 En daar zag ik de scharen engelen der bestraffing uitgaan, en zij hielden knevels en kettingen van ijzer en brons vast. **2** En ik vroeg aan de engel van vrede die mij begeleidde, zeggende: "Naar wie gaan dezen, die de knevels vasthouden?" En hij zei tegen mij: "Naar degenen die zij verkiezen en liefhebben, opdat zij in de kloof van de afgrond van de vallei geworpen mogen worden".

4. En dan zal de vallei gevuld worden met hun verkozenen en geliefden, en de dagen van hun levens zullen aan een einde zijn gekomen, en de dagen dat zij tot dwaling leiden zullen van dan af aan ophouden.
5. En in die dagen zullen de engelen terugkeren, en zich naar het oosten op de Parten en Meden storten: Zij zullen de koningen in beroering brengen, zodat er een grote onrust over hen zal komen, en zij zullen hen van hun tronen doen opstaan, opdat zij mogen uitbreken als leeuwen vanuit hun leger, en als hongerige wolven onder hun kudde.
6. En zij zullen opgaan en het land van Zijn uitverkorenen onder voeten treden, en het land van Zijn uitverkorenen zal voor hen een dorsvloer en een hoofdweg zijn;

7. Maar de stad van mijn rechtvaardigen zal een opstakel voor hun paarden vormen,
en zij zullen een onderlinge strijd aangaan,
en hun rechterhand zal zich in sterkte tegen henzelf keren.
En een man zal zijn broer niet willen kennen,
noch een zoon zijn vader of zijn moeder,
totdat de lichamen van hun verslagenen niet meer te tellen zijn,
en hun bestraffing niet tevergeefs zal zijn.
En aan hun vernietiging zal een einde zijn gekomen;
sjeool zal de zondaars verslinden in de aanwezigheid van de uitverkorenen".

Hoofdstuk 57

1 En hierna geschiedde het dat ik een ander leger zag, een van wagens, en hun berijders, **2** die met de stormen meekwamen, vanuit het Oosten, en vanuit het Westen en het Zuiden. En het lawaai van hun wagens werd gehoord. En toen dit rumoer plaats vond, werd het opgemerkt door de heiligen van de hemelen, en werden de zuilen van de aarde van hun plaats gezet, en het geluid daarvan **3** werd nog op dezelfde dag van het ene uiteinde van de hemel tot aan het andere uiteinde gehoord. En zij zullen allen neervallen en de Heer der Geesten aanbidden. En dit is het einde van de tweede gelijkenis.